

KNJIŽNICA
FRANCA KSAVRA MEŠKA
ORMOŽ

PROGRAM DELA

ZA LETO 2020

Ormož, december 2019

VSEBINA:

1. UVOD	3
1.1 ZAKONSKE PODLAGE ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI KNJIŽNICE FRANCA KSAVRA MEŠKA ORMOŽ	4
2. IZGRADNJA KNJIŽNIČNE ZBIRKE	5
2.1 NABAVA IN PRIRAST GRADIVA	5
2.1.1 Poslanstvo, strategija in cilji, ki bodo doseženi z načrtovanim nakupom gradiva	5
2.1.2 Vsebinski kriteriji letnega nakupa za izgradnjo knjižnične zbirke.....	5
2.1.3 Analiza in upoštevanje značilnih in posebnih potreb okolja, dopolnjevanje zbirke z gradivom za uporabnike s posebnimi potrebami in zagotavljanja enakosti zadovoljevanja ugotovljenih potreb okolja (informacijske, izobraževalne, raziskovalne in kulturne potrebe)	6
2.1.4 Razvijanje branja, bralne kulture, bralne in informacijske pismenosti	6
2.1.5 Stanje in načrtovan obseg nakupa novih enot knjižničnega gradiva.....	7
2.1.6 Načrtovan obseg nakupa naslovov po zvrsteh; zastopanost knjižničnega gradiva različnih vrst, oblik in dostopnosti	7
2.1.7 Načrtovan obseg nakupa in zastopanosti e-knjig v zbirki.....	8
2.1.8 Utemeljenost odstopanj od strokovnih priporočil pri načrtovanju.....	8
2.1.9 Zastopanost 15 odstotkov naslovov publikacij v javnem interesu v vsaki organizacijski enoti in vsaj 50 slovenskih založb, kakovost in aktualnost naslovov	8
2.2 NAČRTOVANA SREDSTVA ZA NAKUP GRADIVA PO FINANCERJIH	9
2.3 ODPIS GRADIVA	10
2.4 OBDELAVA GRADIVA, UREJANJE KNJIŽNIČNE ZBIRKE IN DIGITALIZACIJA	10
3. OBISK UPORABNIKOV IN IZPOSOJA GRADIVA	11
4. DEJAVNOSTI NAMENJENE SPODBUJANJU BRALNE KULTURE	11
4.1 RAZVIJANJE BRALNE KULTURE PRI MLADIH UPORABNIKIH	11
4.2 RAZVIJANJE BRALNE KULTURE PRI ODRASLIH UPORABNIKIH	14
4.3 RAZVIJANJE BRALNE KULTURE PRI UPORABNIKIH S POSEBNIMI POTREBAMI	17
4.4 PROMOCIJA DEJAVNOSTI	17
5. KNJIŽNIČNA OPREMA	18
6. KADROVSKI POGOJI	19
6.1 KADROVSKI NAČRT	19
6.2 STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE IN IZPOPOLNJEVANJE ZAPOSLENIH	21
7. IZKORIŠČENOST DELOVNEGA ČASA	21
8. DELO ORGANOV KNJIŽNICE	22
9. DELO V ORGANIZACIJSKIH ENOTAH	22
9.1 KRAJEVNA KNJIŽNICA SREDIŠČE OB DRAVI	22
9.1.1 Knjižnična zbirka	22
9.1.2 Člani knjižnice, obisk v knjižnici in izposoja gradiva	23
9.1.3 Delo z uporabniki.....	23
9.2 KRAJEVNA KNJIŽNICA SVETI TOMAŽ	24
9.2.1 Knjižnična zbirka	24
9.2.2 Člani knjižnice, obisk v knjižnici in izposoja gradiva	24
9.2.3 Delo z uporabniki.....	24
9.3 KRAJEVNA KNJIŽNICA IVANJKOVCI	26
9.3.1 Knjižnična zbirka	26
9.3.2 Člani knjižnice, obisk v knjižnici in izposoja gradiva	26
9.3.3 Delo z uporabniki.....	26
10.ZAKLJUČEK	28

1. UVOD

S programom dela načrtujemo obseg, vsebino in organizacijo dela v Knjižnici Franca Ksavra Meška Ormož, v okviru katere delujejo osrednja knjižnica v Ormožu in tri krajevne knjižnice v Središču ob Dravi, Svetem Tomažu in Ivanjkovcih.

Kot večobčinska splošna knjižnica opravljamo javno službo na področju knjižnične dejavnosti za območje občin Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž. Knjižnična dejavnost je prvenstveno namenjena 15.914 prebivalcem, ki so dne 1. 1. 2019 imeli stalno bivališče na območju vseh treh občin.

Preglednica 1: Število prebivalcev po občinah.

OBČINA	ŠTEVILO PREBIVALCEV (1. 1. 2019)
Ormož	11.942
Središče ob Dravi	1.957
Sveti Tomaž	2.015
SKUPAJ	15.914

Vir: <http://www.stat.si>

Kot splošna knjižnica opravlja naslednje dejavnosti:

- zbira, obdeluje, hrani in posreduje knjižnično gradivo,
- zagotavlja dostop do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdeluje knjižnične kataloge, podatkovne zbirke in druge informacijske vire,
- posreduje bibliografske in druge informacijske proizvode in storitve,
- sodeluje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,
- pridobiva in izobražuje uporabnike,
- skrbi za informacijsko opismenjevanje uporabnikov,
- varuje knjižnično gradivo, ki je kulturni spomenik,
- opravlja drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo,
- zagotavlja storitve za prebivalce s posebnimi potrebami,
- sodeluje v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbira, obdeluje, varuje in posreduje domoznansko gradivo,
- zagotavlja dostopnost in uporabo gradiva javnih oblasti, ki je splošno dostopno na elektronskih medijih,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizira kulturne prireditve, ki so povezane z dejavnostjo knjižnice.

1.1 ZAKONSKE PODLAGE ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI KNJIŽNICE FRANCA KSAVRA MEŠKA ORMOŽ

Program dela Knjižnice Franca Ksavra Meška Ormož (v nadaljevanju knjižnica) za leto 2020 izhaja iz naslednjih predpisov:

- Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 in spremembe),
- Zakona o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01 in spremembe),
- Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/2003),
- Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 73/03 in spremembe),
- Pravilnika o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih območnih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah in stroškov krajevnih knjižnic (Uradni list RS, št. 19/03),
- Strokovnih priporočil in standardov za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028),
- Odloka o ustanovitvi Javnega zavoda Knjižnice Franca Ksavra Meška Ormož (UV Občine Ormož, 12(2008) in spremembe),
- Kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS 45/1994 in spremembe),
- Pravilnika o imenovanju v strokovne nazive v knjižnični dejavnosti (Uradni list RS 9/09 in spremembe),
- ter je v skladu z drugimi zakonskimi akti in predpisi.

V letu 2020 bo knjižnica pri projektnih dejavnostih sodelovala tudi z drugimi kulturnimi in izobraževalnimi ustanovami iz lokalnega okolja: s Centrom starejših občanov Ormož, Pokrajinskim muzejem Ptuj-Ormož, z Gimnazijo Ormož, Ljudsko univerzo Ormož, Medobčinsko zvezo prijateljev mladine Ormož, z Javnim zavodom za turizem, kulturo in šport, z vsemi vrtci in osnovnimi šolami ormoškega območja ter s turističnimi in drugimi društvi. S povezovanjem z drugimi organizacijami knjižnica pričakuje večje učinke in boljšo povezanost lokalnega okolja pri promociji branja in razvoju bralne kulture. Na področju promocije bo nadaljevala z dobrim sodelovanjem z lokalnimi in regionalnimi mediji: z Radiom Prlek, Radiom Ptuj in Radiom Maxi, s Kabelsko televizijo Ormož, s Štajerskim tednikom, Televizijo Maribor, z medijskim portalom Prlekija-on.net in s portalom Kamra. Za izvajanje programov spodbujanja bralne kulture, vseživljenjskega učenja, izobraževanja odraslih in razvoja kompetenc zaposlenih se bo knjižnica prijavljala na javne razpise ter se potegovala za sredstva iz državnih in evropskih virov. Iz sredstev Ministrstva RS za izobraževanje, znanost in šport bo sofinancirala programe splošnih in bralnih študijskih krožkov, koordiniranih s strani Andragoškega centra Slovenije ter iz sredstev evropskega programa Erasmus+ projekte mobilnosti izobraževanja in usposabljanja zaposlenih ali izvajalcev izobraževanja odraslih. Strokovno bo knjižnica sodelovala z osrednjo območno knjižnico, Knjižnico Ivana Potrča Ptuj, pod okrilje katere, kot osrednja knjižnica, tudi spada. Na mednarodni ravni se bo povezovala v projektu »Zelene knjižnice«, predvsem z Gradsko knjižnico Juraj Šižgorić iz Šibenika.

Knjižnica je članica Združenja slovenskih splošnih knjižnic, v katerega so vključene vse slovenske splošne knjižnice.

2. IZGRADNJA KNJIŽNIČNE ZBIRKE

2.1 NABAVA IN PRIRAST GRADIVA

Vsakoletno nabavo knjižničnega gradiva mora knjižnica načrtovati v skladu z določili Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe in Strokovnih priporočil in standardov za splošne knjižnice za obdobje 2018–2028. Podrobnejši načrt nakupa knjižničnega gradiva za leto 2020 je zapisan v dokumentu Letni načrt nakupa knjižničnega gradiva za leto 2020, ki je objavljen na spletnem naslovu: http://www.orm.sik.si/katalog/Letni_nacrt_nakupa_gradiva_2020.pdf.

2.1.1 Poslanstvo, strategija in cilji, ki bodo doseženi z načrtovanim nakupom gradiva

Knjižnica se proaktivno odziva na potrebe in interese vseh prebivalcev lokalne skupnosti in jih oskrbuje z gradivom, informacijami in knjižničnimi dogodki. Z načrtovanim nakupom bo nudila širok izbor aktualnega in kvalitetnega knjižničnega gradiva, ki bo ustrezal vsem ciljnim skupinam uporabnikov in najširše zadovoljeval njihove potrebe po informacijah, izobraževanju, kulturi, raziskovanju in znanstvenem delu, kakor tudi razvedrilu. S premišljenim izborom gradiva tako obdrži stare uporabnike in z usmerjeno ponudbo novega gradiva privabi tudi uporabnike, ki knjižnice še ne obiskujejo. Po podrobno opravljeni analizi lokalne skupnosti v letu 2019 še pozorneje zaznava potrebe mikrookolja (tako osrednje knjižnice kot vsake posamezne krajevne knjižnice) ter prilagaja nabavo gradiva potrebam prebivalcev, ki živijo na območju posamezne organizacijske enote. Ob tem ustvarja dobre pogoje za spodbujanje bralnih navad, oblikovanja bralne kulture in razvijanje funkcionalne pismenosti. Upošteva cilje in prioritete strateškega razvoja splošnih knjižnic ter sledi zapisanemu v novih strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice, tudi pri politiki upravljanja knjižnične zbirke. Omogoča dostop do najnovejših dosežkov posameznih strokovnih področij na različnih nosilcih zapisov. Pri nakupu gradiv zaznava tudi bralne in izobraževalne potrebe uporabnikov s posebnimi potrebami. Zagotavlja gradivo za domoznanske študije lokalnega okolja in ustrezno gradi domoznansko zbirko. Nabavlja gospodarno, išče najugodnejše ponudnike in v zbirko uvršča gradivo, ki bo v izposoji dosegalo čim večji obrat. Z gradivi, projekti in dogodki spodbuja uporabnike za ustvarjalno preživljanje prostega časa. Knjižnica ostaja najpomembnejše, najbolj obiskano kulturno, informacijsko in komunikacijsko središče lokalne skupnosti. Vse bolj povečuje tudi socialno vlogo, saj prostor knjižnice nudi širok nabor druženja raznih skupin uporabnikov.

2.1.2 Vsebinski kriteriji letnega nakupa za izgradnjo knjižnične zbirke

Knjižnica kupuje nova gradiva z aktualnimi vsebinami iz vseh strokovnih področij, večinoma v slovenskem jeziku. Posamezne izdaje kupuje tudi v tujih jezikih. Prednost daje izvirnemu slovenskemu leposlovju in kakovostni prevedeni leposlovni literaturi. V zbirko neknjižnega gradiva dokupi predvsem kakovostna gradiva z visoko umetniško vrednostjo ter nekatera dokumentarna gradiva s poučno-izobraževalno vsebino. Pri avdiovizualnem gradivu daje poudarek evropski produkciji in nagrajenim ali za nagrade nominiranim filmom. Prav tako v zbirko uvršča večino kvalitetne slovenske umetniške produkcije tako glasbene kot filmske. Pri nakupu serijskih publikacij upošteva zastopanost različnih strokovnih področij za različno zahtevnost in starostno namembnost. Upošteva sezname priporočilne in nagrajene literature za otroke in mladino ter za njih kupuje kakovostna leposlovna gradiva, prav tako nabavlja poučno gradivo različnih strok. Pri nakupu skrbi za priporočena razmerja med strokovnim in leposlovnim gradivom ter gradivom za mladino in odrasle in le nekoliko odstopa od priporočenih razmerij novih strokovnih priporočil. Za zbirko osrednje knjižnice večino strokovnega gradiva kupujemo v enem izvodu, predvsem gradivo za referenčno zbirko. Kvalitetno leposlovje za mladino in odrasle, za katerega se predvideva večji obrat, kupuje v več izvodih in ga uvršča v zbirke osrednje in krajevnih knjižnic. Zlasti za slednje premišljeno izbira tista kvalitetna gradiva, ki se bodo, glede na strukturo in povpraševanje članov v posamezni enoti, najbolj izposojala. Pri nakupu tujejezičnega gradiva izbira predvsem med kvalitetnimi sodobnimi in nagrajenimi deli, še posebej iz sosednjega hrvaškega govornega območja. V zbirko osrednje knjižnice uvršča nove pregledne priročnike različnih strokovnih področij, posamezne tudi v zbirke krajevnih knjižnic. Kupuje gradiva za različne skupine uporabnikov s posebnimi potrebami. V letu 2020 kupi več kot 50 % naslovov, ki so izšli s pomočjo Javne agencije za

knjigo. Pri nakupu delno sledi tudi potrebam izobraževalnega procesa redkih izobraževalnih programov v okolju, predvsem tistih, ki so vezani na širjenje bralne kulture, potrebam računalniškega in informacijskega opismenjevanja ter potrebam izboljšanja funkcionalne pismenosti, še posebej med brezposelnimi.

2.1.3 Analiza in upoštevanje značilnih in posebnih potreb okolja, dopolnjevanje zbirke z gradivom za uporabnike s posebnimi potrebami in zagotavljanja enakosti zadovoljevanja ugotovljenih potreb okolja (informacijske, izobraževalne, raziskovalne in kulturne potrebe)

Z namenom pridobivanja novih članov zaznava potrebe potencialnih uporabnikov po organizacijskih enotah in kupuje gradiva glede na rezultate v letu 2019 opravljene analize starostne, izobrazbene in socialne strukture prebivalstva; analitično po ciljnih skupinah; značaj Ormoža kot manjšega središča z dnevno migracijo večjega števila ljudi, ki prihaja v mesto zaradi potreb zaposlitve, šolanja, koriščenja zdravstvenih in upravnih storitev, nakupovanja ter zgoj zadovoljevanja kulturnih dobrin; značaj okolice, kjer se ljudje pretežno ukvarjajo s kmetijstvom, poljedelstvom, sadjarstvom in vinogradništvom; razvojne prioritete lokalne skupnosti (razvoj turizma, malega podjetništva ...); aktualne družbene razmere (npr. potrebe po prekvalifikaciji brezposelnih občanov); socialne razmere; dejavnost različnih lokalnih akterjev (javnih zavodov, organizacij, društev, kulturnih institucij, civilno-družbenih iniciativ na območju). Knjižnica se poslužuje tudi seznama želja uporabnikov in anketnih vprašalnikov na raznih dogodkih knjižnice in drugih prireditvah v lokalni skupnosti. Glede na ruralni značaj mikrookolja in prevladujoče dejavnosti še naprej pozorno nabavlja gradivo s področja kmetijstva, še posebej vinogradništva in sadjarstva, prav tako sonaravnega pridelovanja vrtnin in drugih rastlin. Za podporo projekta Zelene knjižnice v zbirko uvršča gradivo z okoljevarstvenimi vsebinami. Kulturne potrebe okolja zadovoljuje z izgradnjo kvalitetnih zbirk leposlovnega gradiva za različne starosti, okuse in zahtevnostne stopnje, z nabavo kvalitetnih glasbenih posnetkov in igranih filmov in z izborom kvalitetne strokovne literature s področja umetnosti, ki je tudi v interesu kulturnih društev območja. V zbirko uvršča gradiva namenjena uporabnikom s posebnimi potrebami. Zanje pripravlja razne aktivnosti kot so: Potovanje v pravljčni svet za učence posebnega programa, Inkluzija v delovno okolje, program ob obiskih varovancev VDC Ormož, program informacijskega opismenjevanja v okviru projekta Socialne aktivacije brezposelnih, katerih nosilec je Center ponovne uporabe ter program za varovance psihiatrične bolnišnice. Za informacijske potrebe občanov nabavlja splošno informativno periodiko. Izobraževalne potrebe zadovoljuje z nabavo gradiva različnih strok na različnih stopnjah zahtevnosti, tudi gradiva namenjenega permanentnemu izobraževanju in osvajanju novih tehnologij in medijev. Pri zadovoljevanju raziskovalnih potreb okolja posveča posebno pozornost spoznavanju, proučevanju in raziskovanju zgodovine, kulturnih korenin in sedanosti lokalne skupnosti, kar podpira s skrbnim zbiranjem vseh vrst domoznanskega gradiva. Z izborom podpira raziskovalno delo v okviru seminarjskih in diplomskih nalog visokošolskega študija, ki so vsebinsko vezana na ormoško območje.

2.1.4 Razvijanje branja, bralne kulture, bralne in informacijske pismenosti

S sprotno nabavo novih kartonk, slikanic in igrač knjižnica skrbi za razvoj bralnih navad že pri otrocih v predbralnem obdobju. Tedensko pripravlja pravljčne urice. V osrednji in krajevnih knjižnicah ter v vrtcih izvaja bibliopedagoške ure, na katerih predstavlja skorajda vse novitete, nabavljene za to starostno obdobje. Z usmerjenim nakupom in projekti kot so: Bralni nahrbtnik, Pikina bralna značka, Detektiv Knjižko, Moja najljubša knjiga in Poletni bralni izziv spodbuja odrasle, da otrokom čim več berejo in da malčki doživljajo branje kot prijetno doživetje, povezano z vznemirljivimi zgodbami in ugodnim doživljanjem varnosti in bližine. Knjižnično zbirko gradi tako, da šolarje zelo pozorno spremlja skozi razvoj bralnih spretnosti ter jim v vsakem razvojnem obdobju ponudi njihovi starosti in interesom primerno, kvalitetno leposlovno in poučno knjigo. Za prvo fazo učenja branja nabavlja knjige z velikimi tiskanimi črkami, knjige z malo besedila za postopno pridobivanje bralnih spretnosti, pester izbor kvalitetnih slikanic, tematsko raznolik izbor leposlovnih knjig za starostni skupini otrok od 9 do 13 let in nad 13 let. Z usmerjeno nabavo tudi v letu 2020 aktivno podpira vse

projekte namenjene promociji branja in dvigu bralne kulture tudi pri odraslih kot sta npr. Bralna značka za odrasle ter Bralni klubi. Pri nakupu leposlovnega gradiva za odrasle skrbi za zastopanost različnih žanrov in različnih nivojev zahtevnosti. Leposlovje za preživljanje prostega časa je podvrženo preverjanju, ali ustreza v knjižnici postavljenim kriterijem kvalitete. Razvoj informacijske pismenosti spodbuja z nakupom novih in posodobljenih izdaj enciklopedij, leksikonov, slovarjev ter raznih strokovnih priročnikov. Pozorno spodbuja uporabo dostopa do elektronskih baz podatkov. Aktivno podpira projekte kot so: računalniško opismenjevanje starejših, uporaba e-gradiv, programi za iskalce zaposlitve, programi za osebe s posebnimi potrebami. Sodeluje v mnogih nacionalnih projektih promocije branja in širjenja bralne kulture: Noč knjige, Slovenski dnevi knjige, Ta veseli dan kulture, Rastem s knjigo, Muzejsko-knjižnični Mega kviz, Nacionalni mesec skupnega branja, Teden splošnih knjižnic idr.

2.1.5 Stanje in načrtovan obseg nakupa novih enot knjižničnega gradiva

V letu 2020 se načrtuje nakup 3.642 izvodov knjižničnega gradiva. Vseh novih naslovov v zbirkah bo 2.320. Na 1.000 prebivalcev bomo kupili 209 enot knjižnega gradiva in 20 enot neknjižnega gradiva. Letni prirast gradiva bo v vseh treh krajevnih knjižnicah dosegel 310 enot. Občine namenjajo nakupu gradiva sredstva v višini 51.103 EUR, kar predstavlja 66,8 % vseh sredstev. Sredstva ministrstva, brez sredstev za nakup e-knjig, v celotnih sredstvih za nakup predstavljajo zgolj 22,9 %. S sredstvi občin bo nabavljenih 2.532 enot gradiva. Ob povprečni nižji ceni nakupa gradiv s sredstvi ministrstva načrtujemo kupiti 867 enot gradiva. Načrtujemo tudi nakup 243 enot gradiva, financiranega z lastnimi sredstvi. V skupnem nakupu enot predstavljajo lastna sredstva 5,8 %. Namenjena so nakupu periodičnega tiska in neknjižnega gradiva. Zbirka knjižnega gradiva se bo dopolnila s 3.322 in zbirka neknjižnega gradiva s 320 novimi enotami gradiv. Uporabnikom bo v osrednji knjižnici na voljo vsaj 110 tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska, v krajevnih knjižnicah vsaj 25.

Preglednica 2: Podatki o stanju knjižnične mreže in načrtovanem nakupu na dan 5. 11. 2019.

Organizacijska enota	Število prebivalcev	Število enot knjižničnega gradiva		Delež nakupa	Odprtost / ur na teden
		zaloga	načrtovan nakup		
OK Ormož	9.795	98.188	2.712	79 %	52
KK Središče ob Dravi	1.957	10.315	310	7 %	15
KK Sveti Tomaž	2.015	8.873	310	7 %	15
KK Ivanjkovci	2.147	8.249	310	7 %	15

2.1.6 Načrtovan obseg nakupa naslovov po zvrsteh; zastopanost knjižničnega gradiva različnih vrst, oblik in dostopnosti

Z odpiranjem krajevnih knjižnic in zmanjšanjem obsegu sredstev namenjenih nakupu gradiva s strani ministrstva se je letno število novih naslovov gradiva v zadnjih letih zmanjšalo. Kljub temu skušamo v osrednji knjižnici uporabnikom še naprej nuditi pester izbor novitet. Knjižnične zbirke osrednje in krajevnih knjižnic nameravamo obogatiti z 2.320 novimi naslovi. Med njimi bomo izbrali 52 % strokovnega gradiva in 48 % leposlovja. V kolikor smo v minulih letih izbirali nekoliko več strokovnega gradiva, zaradi potreb uporabnikov v krajevnih knjižnicah in zaznanih trendov v izposoji, povečujemo nakup leposlovja. Med novimi naslovi v zbirkah bo tako 1.206 strokovnih gradiv in 1.114 leposlovnega gradiva. Zbirko bomo vzdrževali tudi z nakupom 110 naslovov periodičnega tiska v osrednji knjižnici in 25 naslovi v krajevnih knjižnicah. Med raznovrstnim, vendar vsebinsko kvalitetnim gradivom, bo 32 % naslovov namenjenih otrokom in mladini, 68 % pa odraslim uporabnikom, kar je tudi v povezavi z novo izbranimi knjižničnimi vlogami. Predvsem Krajevna knjižnica pri Svetem Tomažu s svojimi posebnostmi zahteva večjo nabavo gradiva za mlade uporabnike. Poleg zbirke knjižnega gradiva bomo kvalitetno dopolnjevali filmsko in glasbeno zbirko

ter nabavili druga neknjižna gradiva, kot so npr. igrače za igralne ure s knjigo. Delež novo nabavljenih naslovov neknjižnega gradiva bo 8,5 %. Knjižnica bo nabavila tudi e-knjige, ki so dostopne preko portala Biblos. Še naprej bomo skrbeli za dopolnjevanje domoznanske zbirke ter intenzivno iskali vso gradivo z domoznanskimi vsebinami. Ker je produkcija z domoznanskimi vsebinami na ormoškem zelo šibka, težko načrtujemo število novih naslovov domoznanskega gradiva.

Preglednica 3: Podatki o načrtovanem razmerju nakupa gradiva glede na zvrst.

Priporočeno	Strokovno gradivo 60 %	Leposlovje 40 %	Skupaj 100 %
Načrtovano	52 %	48 %	100 %

Preglednica 4: Podatki o načrtovanem razmerju nakupa gradiva glede na namen

Priporočeno	Mladina 25-30 %	Odrasli 70-75 %	Skupaj 100 %
Načrtovano	32 %	68 %	100 %

2.1.7 Načrtovan obseg nakupa in zastopanosti e-knjig v zbirki

Knjižnica je leta 2015 svojim članom prvič ponudila dostop do portala Biblos. Na začetku so lahko ti izbirali le med naslovi osnovnega paketa, v naslednjih letih pa je knjižnica začela nabavljati tudi dodatne naslove. Letno število novih naslovov se je v preteklosti gibalo okrog 35. Zaradi vse večjega zanimanja je knjižnica za nakup v minulih letih začela namenjati tudi svoja lastna sredstva. Ocenjuje, da gre za dobro odločitev, saj se je izposoja, ob pomoči dodatne promocije, samo v letošnjem letu povečala za dve tretjini. Tudi v letu 2020 načrtuje nakup e-knjig financirati z dodatnimi sredstvi, tokrat evropskega socialnega sklada, ki jih je pridobila pri izvajanju projekta Erasmus+.

Načrtovan obseg nakupa e-knjig za leto 2020 obsega 70 novih naslovov, od tega 35 iz sredstev MK in 35 iz prej omenjenega dodatnega finančnega vira. Skupaj z licencami iz osnovnega paketa bo članom na voljo 452 naslovov.

2.1.8 Utemeljenost odstopanj od strokovnih priporočil pri načrtovanju

Odstopanja od strokovnih priporočil so opazna pri obsegu nakupa števila enot knjižničnega gradiva, kar je posledica že več let zmanjšane financiranja nakupa s sredstvi ministrstva. Knjižnica namesto 250 enot knjižničnega gradiva, na 1.000 prebivalcev območja, načrtuje nabavo 229 enot, od tega 209 enot knjižnega in 20 enot neknjižnega gradiva. Manjši od strokovnih priporočil bo obseg nakupa gradiva v krajevnih knjižnicah. Manjše odstopanje načrtujemo tudi pri nabavi naslovov strokovnega in leposlovnega gradiva, saj je povpraševanje po slednjem v krajevnih knjižnicah precej večje od povpraševanja po strokovni literaturi. Letos narejena analiza izposoje je pokazala, da se delež izposojenega strokovnega gradiva iz leta v leto precej zmanjšuje. Prav tako je zaznana nižja produkcija slovenskih založnikov. Z omenjenim se ne bo porušilo doseženih razmerij v celotni knjižnični zbirki in ne v nakupu za celotno knjižnično mrežo. Od predpisanega bo v krajevnih knjižnicah nekoliko manjši še nakup števila naslovov tekoče naročenega periodičnega tiska. Nakup teh se bo povečal le s povečanjem sredstev občin, ki financirajo posamezno krajevno knjižnico. V krajevnih knjižnicah pri nakupu gradiva odstopamo še pri razmerju gradiva namenjenega otrokom. Zaradi večjega povpraševanja je delež tega nekoliko večji, še zlasti v Krajevni knjižnici Sveti Tomaž. Drugih odstopanj od strokovnih priporočil v predlogu nakupa knjižničnega gradiva ne načrtujemo.

2.1.9 Zastopanost 15 odstotkov naslovov publikacij v javnem interesu v vsaki organizacijski enoti in vsaj 50 slovenskih založb, kakovost in aktualnost naslovov

V skladu z interesom uporabnikov si bomo prizadevali nabaviti okrog 230 naslovov gradiva, ki jih finančno podpira Javna agencija za knjigo. Vsaj 15 % vsega subvencioniranega gradiva bo kupljenega tudi za zbirke krajevnih knjižnic. Zaradi manjšega načrtovanega števila naslovov gradiva bo izbira vsega gradiva podvržena strožjim kriterijem in se bo v zbirko na novo uvrščalo zgolj vsebinsko in oblikovno kvalitetno gradivo. Kljub strožjim kriterijem izbire, načrtujemo nakup izdaj več kot 50-tih

slovenskih založnikov. Več kot 90 % na novo kupljenega gradiva bo izdanega v letu 2019 ali 2020. V zbirke bomo prednostno uvrščali kvalitetna leposlovna dela slovenskih avtorjev ter prevode kvalitetnih in zahtevnejših tujih leposlovnih del. Omenjene naslove bomo kupovali v treh ali štirih izvodih. V več izvodih bomo kupovali tudi tiste naslove kvalitetnih gradiv, ki so uvrščeni na sezname raznih projektov, namenjenih širjenju bralne kulture. Veliko teh naslovov je bilo izdanih tudi v javnem interesu. V več izvodih bomo kupovali tudi kvalitetne izdaje slikanic in mladinskih del slovenskih avtorjev ter nagrajena dela prevedenega mladinskega leposlovja. Izbirali bomo vsebinsko kvalitetno poučno literaturo. Skrbeli bomo za aktualne naslove vseh strokovnih področij in zbirko strokovnega gradiva dopolnjevali z ustreznim izborom novih izdaj. V filmsko zbirko bomo še naprej uvrščali, na raznih evropskih filmskih festivalih, nagrajene filme. Glasbeno zbirko bomo prednostno dopolnjevali z umetniško kvalitetno slovensko glasbeno produkcijo. Mnoge nove zgoščenke v zbirki bodo prav tako izdane s finančno podporo MK.

2.2 NAČRTOVANA SREDSTVA ZA NAKUP GRADIVA PO FINANCERJIH

Načrtujemo, da bodo občine za nakup knjižničnega gradiva, za celotno mrežo, namenile 51.103 EUR, s katerimi bo kupljenih skupaj 2.532 izvodov gradiva. Za novo gradivo osrednje knjižnice bo namenjenih 36.103 EUR, za gradivo vsake izmed treh krajevnih knjižnic občine ustanoviteljice namenijo 5.000 EUR. Načrtujemo, da bo skupni prejem sredstev s strani ministrstva znašal 20.000 EUR (od tega bo 2.500 EUR namenjenih za nakup e-knjig). Sredstva ministrstva bodo omogočala nakup 867 izvodov gradiva. Sredstva v višini 13.750 EUR bodo namenjena za nakup gradiva za zbirko osrednje knjižnice, za vsako izmed krajevnih knjižnic pa bodo pridobljena sredstva znašala 1.250 EUR. Ministrstvo vsako leto sofinancira nakup e-knjig z 2.500 EUR. Za nakup e-knjig bomo namenili tudi 500 EUR pridobljenih v projektu Erasmus+. V zbirki e-knjig (BIBLOSU) bo 452 naslovov. V letu 2020 bo nakupu gradiva namenjenih 4.900 EUR lastnih sredstev, s katerimi je načrtovan nakup 243 enot gradiva. Z njimi se bo financiral predvsem nakup periodičnega tiska in neknjižnega gradiva. Načrtovana povprečna cena na enoto gradiva, brez e-knjig, znaša 20,18 EUR.

Preglednica 5: Financiranje nakupa gradiva v letu 2020.

	VIR FINANCIRANJA	ZNESEK V EUR
1.	Sredstva občin za gradivo osrednje knjižnice	36.103
	Občina Ormož	26.825
	Občina Središče ob Dravi	4.693
	Občina Sveti Tomaž	4.585
2.	Občina Središče ob Dravi za KK Središče	5.000
3.	Občina Sveti Tomaž za KK Sveti Tomaž	5.000
4.	Občina Ormož za KK Ivanjковci	5.000
5.	Ministrstvo za kulturo	20.000
	MK za osrednjo knjižnico	13.750
	MK za Krajevno knjižnico Središče ob Dravi	1.250
	MK za Krajevno knjižnico Sveti Tomaž	1.250
	MK za Krajevno knjižnico Ivanjковci	1.250
	MK za e-knjige	2.500
6.	Lastna sredstva	4.900
7.	Drugi viri (Erasmus+)	500
	SKUPAJ	76.503

Višina občinskih sredstev namenjenih nakupu gradiva za osrednjo knjižnico je enaka kot v minulih letih, sredstva za nakup gradiva zbirke krajevnih knjižnic so vse tri občine že minulo leto zmanjšale na 5.000 EUR. Občina Središče ob Dravi za nakup gradiva v svoji krajevni knjižnici zagotavlja le 53 % potrebnih sredstev, Občina Sveti Tomaž 52 %, Občina Ormož pa za Krajevno knjižnico Ivanjkovci le slabih 49 %. S tem drastičnim ukrepom znižanja financiranja kmalu po odprtju znatno zavirajo uspešnost poslovanja v vseh treh knjižnicah tudi v prihodnjem desetletju. Uporabnik, ki namreč kmalu po včlanitvi v zbirke krajevne knjižnice ne bo našel zelenega gradiva, se bo v naslednjih letih težko odločil za ponovni obisk in včlanitev. Zaradi povpraševanja po večjem številu določenega naslova je oteženo tudi poslovanje osrednje knjižnice.

Zbirke krajevnih knjižnic pri Svetem Tomažu in v Ivanjkovcih v letu 2019 še ne dosegata predpisanih normativov glede števila gradiva, saj Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice predpisujejo minimalni obseg zbirke 10.000 enot. V primeru, ko zbirka še ne dosega standarda, je predviden mnogo večji prirast in sicer 400 enot knjižnega in 40 enot neknjižnega gradiva na 1.000 prebivalcev. To pomeni, da bi se letni prirast gradiva krajevnih knjižnic v teh prvih letih delovanja moral gibati nekje okrog 900 enot, žal bo pa prirast v vsaki krajevni knjižnici tudi v letu 2020 le ena tretjina predpisanega normativa in se bo gibal okrog 310 enot gradiva.

Zahtevam strokovnih priporočil nezadovoljujoč je tudi načrtovan prirast z vidika aktualnosti gradiva, saj bi moralo vsaj 30 % gradiva knjižnične zbirke vsake organizacijske enote biti mlajšega od 5 let, kar v zbirkah vseh organizacijskih enot, z že več let ustaljenim financiranjem, nikakor ni možno doseči.

2.3 ODPIS GRADIVA

Ob upoštevanju določb Navodil za izločanje in odpis knjižničnega gradiva, ki jih je pripravila Narodna in univerzitetna knjižnica v juniju 2012, bo Komisija za izločanje in odpis knjižničnega gradiva v letu 2020 iz knjižnične zbirke izločila in odpisala poškodovano, neaktualno in vsebinsko zastarelo gradivo. Ker se je prejšnja leta odpisu namenjala manj pozornosti, je del knjižnične zbirke postal zastarel in neaktualen. Podrobnejša analiza je pokazala, da se v zadnjih sedmih letih v osrednji knjižnici ni izposojalo 27,9 % enot gradiva, največ od tega predstavlja zbirka v arhivu (79 %). V Krajevni knjižnici Središče ob Dravi se od njenega odprtja ni izposodilo 30 % gradiva, v ostalih dveh krajevnih knjižnicah je podatek ugodnejši. V letu 2020 predvidevamo odpis 2.000 enot v osrednji knjižnici in 1.000 enot v Krajevni knjižnici Središče ob Dravi.

2.4 OBDELAVA GRADIVA, UREJANJE KNJIŽNIČNE ZBIRKE IN DIGITALIZACIJA

Sproti se bo dopolnjevala zbirka osrednje knjižnice in zbirke krajevnih knjižnic v Središču ob Dravi, Svetem Tomažu in Ivanjkovcih. Obdelava novega gradiva bo potekala po ustaljenih merilih in standardih v skladu z nabavo, ki je odvisna od razpoložljivih finančnih sredstev, ki nam jih zagotovijo občine ustanoviteljice in pristojno ministrstvo. V lokalno bazo oziroma po potrebi tudi v vzajemno bibliografsko bazo COBIB bomo sproti vnesli vso na novo nabavljeno gradivo. Uporabnikom bo večina novega gradiva dostopna v nekaj dneh po dobavi.

Knjižnica ima v svoji knjižni zbirki tudi nekaj starejšega domoznanskega gradiva, do katerega imajo uporabniki, zaradi čitalniškega izvoda, dostop le v prostorih knjižnice. Z namenom približevanja tega gradiva širši javnosti, bo knjižnica pristopila k digitalizaciji tistega gradiva, nad katerim so avtorske pravice že potekle. Knjižnica bo digitalizacijo izvedla z lastno opremo in kadrovskimi viri, digitalizirano gradivo pa bo ustrezalo vsem zahtevam Smernic za digitalizacijo knjižničnega gradiva (NUK, 2010). Digitalizirano gradivo bo, preko povezave v sistemu COBISS, dostopno na portalu Digitalne knjižnice Slovenije (dLib.si).

3. OBISK UPORABNIKOV IN IZPOSOJA GRADIVA

Obisk in število aktivnih članov v zadnjih letih v slovenskih splošnih knjižnicah padata. Zmanjšuje se tudi število izposojenega gradiva. Podobni trendi so tudi v ormoški knjižnici. Pričakovana je stagnacija nekaterih parametrov poslovanja v segmentih članstva, obiska in izposoje gradiva.

Predvidevamo, da se bo število aktivnih članov zmanjševalo. Zaradi depopulacije območja, predvsem v občinah Ormož in Središče ob Dravi, se zavedamo, da je težko ohraniti število aktivnih na isti ravni. Načrtovano število članov predstavlja 17,5 % vključenost prebivalstva območja, ki ga s knjižnično dejavnostjo pokrivamo. Z namenom pridobivanja novih članov nudi knjižnica, ob določenih priložnostih, novo vpisanim članom brezplačen vpis z oprostitvijo plačila članarine.

Preglednica 6: Število članov in izposoja gradiva na dom.

LETO	ČLANI	NOVO VPISANI ČLANI	OBISK ZARADI IZPOSOJE	IZPOSOJA NA DOM
2008	2.424	292	31.504	94.728
2009	2.564	254	33.799	102.680
2010	2.620	248	34.291	109.650
2011	2.690	297	33.709	111.264
2012	2.717	200	34.022	113.008
2013	2.831	289	34.980	117.234
2014	2.614	239	36.037	121.585
2015	2.717	453	35.421	103.790
2016	2.779	360	43.713	108.063
2017	2.893	426	40.891	99.249
2018	2.807	339	39.674	95.641
<i>2019 načrtovano</i>	<i>2.850</i>	<i>350</i>	<i>37.000</i>	<i>95.000</i>
2020 načrtovano	2.800	330	37.000	92.000

4. DEJAVNOSTI NAMENJENE SPODBUJANJU BRALNE KULTURE

Vloga knjižnic se v zadnjem desetletju povsod po svetu spreminja, knjižnica postaja t. i. tretji prostor. Uporabniki knjižnice več ne obiskujejo zgolj zaradi izposoje gradiva, ampak jim knjižnica kot informacijsko, izobraževalno, kulturno, socialno in komunikacijsko središče predstavlja fizični prostor, kjer lahko preživljajo svoj prosti čas. Da bo knjižnica obdržala stare in privabila nove uporabnike, bo posebna skrb posvečena knjižničnim dogodkom. Knjižnične dogodke organizira v skladu s prioritetskimi knjižničnimi vlogami zastavljenimi v strateškem načrtu. Pestra ponudba raznih dogodkov in izvajanja projektov, ki se sofinancirajo tudi z evropskimi sredstvi in s sredstvi drugih ministrstev, bo pritegnila različne skupine prebivalcev. Stroški za kulturne prireditve bodo v vseh organizacijskih enotah znašali 4.000 EUR.

4.1 RAZVIJANJE BRALNE KULTURE PRI MLADIH UPORABNIKI

Z pravljičnimi urami, delavnicami, projekti in z raznimi drugimi oblikami spodbujanja iskanja zanimivosti v knjižničnem gradivu ter z bibliopedagoškimi urami si bo knjižnica prizadevala, da preko te vrste dejavnosti že na začetni stopnji izobražuje mladega človeka in ga pridobiva za svojega nadaljnega uporabnika. Skozi vse leto, razen julija in avgusta, bo knjižnica za najmlajše uporabnike in za osnovnošolce na nižji stopnji pripravila **pravljичne ure**. Pravljičnim uram bodo sledili pogovori o

prebrani pravljici, igralne urice ali ustvarjalne delavnice. V osrednji knjižnici bodo pravljичne urice potekale dvakrat mesečno, s pričetkom v mesecu oktobru.

Knjižnica bo po dogovoru za predšolske in osnovnošolske otroke ter srednješolce pripravljala **bibliopedagoške ure v knjižnici – Spoznavam knjižnico** in tako promovirala branje in knjižnično dejavnost pri predšolskih otrocih, učencih in dijakih.

V **vrtačih** se bo odvijal projekt **Knjižničarka obišče vrtec**. Projekt bo potekal v obliki bibliopedagoških uric za skupine predšolskih otrok, ki obiskujejo vzgojno-varstvene ustanove. Knjižničarke bodo skozi pravljичne in bibliopedagoške ure otrokom predstavljale najkvalitetnejše slikanice. Ob obiskih bomo promovirali knjižnično dejavnost in posredno nagovarjali starše, da skupaj s svojimi otroci obiskujejo knjižnico. Skupaj s predšolskimi otroci se bodo ob tem pridobivali tudi novi člani med skupino odraslih uporabnikov.

V sodelovanju z vsemi osnovnimi šolami v vseh treh občinah bo knjižnica izvedla **projekt Rastem s knjigo**, namenjen učencem 7. razredov osnovnih šol, katerega cilj je spodbujanje k branju kvalitetnega mladinskega leposlovja. Tako naj bi tekom leta vsi učenci 7. razredov devetletke v okviru pouka obiskali osrednjo splošno knjižnico, kjer jim knjižničarji predstavimo delovanje knjižnice ter podarimo na javnem razpisu izbrano izvirno mladinsko leposlovno delo. V tem šolskem letu je to delo Janje Vidmar: Elvis Škorc, genialni štor. V projekt smo vključeni in ga izvajamo od samega začetka, od šolskega leta 2006/2007. Omenjeni projekt poteka desetič tudi v srednjih šolah. Obiščejo nas dijaki 1. letnika ormoške gimnazije (tudi program predšolske vzgoje). V tem šolskem letu prejmejo v dar knjigo avtorice Cvetke Sokolov: V napačni zgodbi.

V šolskem letu 2019/2020 bo knjižnica osmič izvajala **Pikino bralno značko**. V njej lahko sodelujejo vsi mladi člani knjižnice do vključno 6. razreda osnovne šole. Možnost za osvojitve bralne značke imajo tudi učenci nekaterih osnovnih šol na Hrvaškem, ki se fakultativno učijo slovenščine. Vsak Pikin bralec na leto prebere vsaj štiri knjige s seznama za ustrezno stopnjo. Sodelujoči dobi Pikino beležko, v katero zapiše ali nariše kratko obnovo prebrane knjige. Za knjige, prebrane v enem letu, prejme Pikin bralec Pikino bralno značko. Po treh osvojenih Pikinih bralnih značkah prejme Pikin bralec Pikino zlato bralno značko. Pikina bralna značka se začne septembra in konča septembra naslednje leto. Zaključek projekta poteka v knjižnici, običajno oktobra, ko gostimo Piko Nogavičko, gledališče ali čarodeja, ki popestrijo dogodek.

Knjižnica bo nadaljevala z izposojjo **Bralnih nahrbtnikov**, projektom spodbujanja družinskega branja, ki smo ga pričeli izvajati v januarju 2017. V vsakem nahrbtniku so slikanice, poučna knjiga, knjiga za mladino, bralni dnevnik in plišasta igrača. Nahrbtnik je lahko izposojen 21 dni, v tem času lahko družine prebirajo slikanice, si ogledajo ilustracije, se poigrajo s plišasto igračo. V bralni dnevnik lahko narišejo prizor iz slikanice, nalepijo fotografije, zapišejo doživetja in vtise ter tako priporočajo knjige ostalim članom.

Nadaljeval se bo projekt **Moja najljubša knjiga**. Otrokom omogoča izraziti mnenje o njihovih najljubših knjigah skozi vse leto. Odgovore o najljubši knjigi v posameznem mesecu otroci zapisujejo na tablo na oddelku za cicibane.

Vsak mesec bo pripravljena **knjižna uganka**, ki smo jo poimenovali **Detektiv Knjižko**. Namenjena je spodbujanju branja, opozarjanju na pomembne obletnice slikanic ali avtorjev, spodbujanju branja kvalitetnih knjig in sledenju dogodkom v posameznem letnem času. Konec meseca je izžreban nagrajenec, ki prejme nagrado.

Na mladinskem oddelku se bo na razstavnem panoju vsak mesec pripravljala poseben **izbor kvalitetnih knjig**, ki bodo v pomoč staršem pri izbiri kvalitetne mladinske literature.

8. februarja, na kulturni praznik, bo knjižnica povabila gledališče s predstavo za otroke.

V primeru povabila, bo knjižnica aktivno sodelovala tudi pri **Rožmarinkinem prazniku družin**, projektu, ki ga običajno v začetku julija, na območju parka skupno izvajajo Javni zavod za turizem, kulturo in šport Občine Ormož in zavodi, ki so povabljeni k sodelovanju. Namen projekta je približati mesto Ormož predvsem družinam z otroki, ki bodo skozi Rožmarinkine oči spoznavale naš kraj in ponudbo zavodov v občini.

Knjižnica bo vsakodnevno v dopoldanskem času, od ponedeljka do petka, predšolskim otrokom nudila igrače na oddelku za cicibane, kjer se bodo lahko, v spremstvu odraslih, z njimi in z drugimi didaktičnimi pripomočki, ki imajo le čitalniško dostopnost, poigrali. Na oddelku bodo lahko tudi samostojno risali ali barvali pobarvanke.

Klanec: družabna igra o Ivanu Cankarju

Klanec je družabna namizna igra na temo Ivana Cankarja, namenjena predvsem učencem 9. razredov. Učenci lahko posamezno ali v skupinah na zanimiv način spoznavajo slovenskega pisatelja in slovensko kulturo. V Cankarjevem letu se je igra izvedla v dogovoru s posameznimi šolami (OŠ Sveti Tomaž, OŠ Ormož, OŠ Ivanjkovci) v Knjižnici Ormož oziroma v krajevnih knjižnicah. Šolam ponujamo izvedbo družabne igre tudi v bodoče.

Poletni bralni izziv smo prvič pripravili v juliju in avgustu 2019 in ga zaključili oktobra – ob tednu otroka. Projekt se je izvajal v Knjižnici Ormož kot tudi v krajevnih knjižnicah. V bralnem izzivu lahko sodelujejo predšolski in osnovnošolski otroci, ki berejo 15 dni vsaj 15 minut na dan ali poslušajo osebo, ki jim bere (predšolski otroci). Na zloženki je potrebno vpisati naslove prebranega in zbrati dva žiga ob izposoji v knjižnici.

Zelena knjižnica za otroke – Zeliščar na obisku

V mesecu januarju nadgrajujemo in razširjamo projekt Zelena knjižnica še s programom za otroke. Otroci bodo na pravljicnih urah prisluhnili pravljici na temo zdravnih rastlin, ki jih bodo konkretno spoznali z gostom – zeliščarjem iz lokalnega okolja. Obenem jim bo predstavil svoje delo in poslanstvo.

Preglednica 7: Knjižnični dogodki in projekti v letu 2020 – otroci in mladina.

DOGODEK, PROJEKT	Nosilec	Število dogodkov oz. obdobje izvajanja
Pikina bralna značka	Nina Šulek, Leonida Šumenjak, Bernardka Viher	September 2019 – september 2020, zaključna prireditiv.
Beremo s Piko Nogavičko	Leonida Šumenjak, Nina Šulek, Majda Hebar	Oktober 2019 – oktober 2020, zaključna prireditiv.
Zelena knjižnica za otroke – Zeliščar na obisku	Bernardka Viher, Majda Hebar	1 izvedba v vseh enotah.
Oktober – mesec otroka	Nina Šulek, Leonida Šumenjak, Bernardka Viher, Špela Dovečar	2 dogodka.
Slovenski kulturni praznik – dogodek za otroke	Nina Šulek, Bernardka Viher	1 dogodek v OK.
Rožmarinkin praznik družin	Nina Šulek, Bernardka Viher	Predvidoma izvede po dogovoru z ZTKŠ 1 dogodek.
Pravljične urice za otroke	Nina Šulek, Leonida Šumenjak, Bernardka Viher, Majda Hebar	2 oz. 4-krat v OK, 1x mesečno v vsaki KK (od oktobra do junija).
Knjižničarka obišče vrtec	Leonida Šumenjak, Bernardka Viher, Majda Hebar	Po vnaprejšnjem dogovoru za 15 skupin.
Spoznavam knjižnico – bibliopedagoške urice za predšolske otroke in učence prve triade	Leonida Šumenjak, Bernardka Viher, Majda Hebar, Špela Dovečar, Nina Šulek	Po vnaprejšnjem dogovoru obišče knjižnico 10 skupin.
Detektiv Knjižko	Leonida Šumenjak, Nina Šulek, Bernardka Viher, Majda Hebar, Špela Dovečar	Izvede vsak mesec v vseh enotah.
Bibliopedagoške ure za učence OŠ in gimnazije	Nina Šulek, Bernardka Viher, Marijana Korotaj	6 skupin.
Potovanje v pravljčni svet za učence posebnega programa	Leonida Šumenjak, Nina Šulek	Izvede 6-krat v letu.

DOGODEK, PROJEKT	Nosilec	Število dogodkov oz. obdobje izvajanja
Inkluzija v delovno okolje	Leonida Šumenjak, Martina Janežič, Nina Šulek	2-krat mesečno.
Rastem s knjigo za osnovne in srednje šole	Nina Šulek, Bernardka Viher, Špela Dovečar	(odvisno od generacij), 9 skupin.
Bralni nahrbtnik, Moja najljubša knjiga	Leonida Šumenjak, Nina Šulek, Špela Dovečar, Bernardka Viher, Majda Hebar	Izvaja skozi vse leto v vseh enotah.
Skuhaj si pravljico – praznovanje rojstnih dni z otroki iz Vrtca Ormož	Leonida Šumenjak	Izvede 3-krat v letu.
Lego zgodbe	Martina Janežič, Špela Dovečar	Izvede 2-krat v času počitnic.
Klanec: družabna igra o Ivanu Cankarju	Nina Šulek, Bernardka Viher, Majda Hebar	Izvede se po vnaprejšnjem dogovoru s šolo.
Poletni bralni izziv	Nina Šulek, Leonida Šumenjak, Bernardka Viher	Poteka od julija do septembra v vseh enotah.

4.2 RAZVIJANJE BRALNE KULTURE PRI ODRASLIH UPORABNIKI

Med temeljne naloge knjižnice kot pomembnega kulturnega in družabnega središča sodi tudi oblikovanje in utrjevanje bralnih navad odraslih. Z izvedbo raznovrstnih prireditev spodbuja branje, zadovoljuje kulturne in socialne potrebe širokega kroga uporabnikov in promovira delovanje knjižnice. Za odrasle uporabnike razvija programe Bralne značke za odrasle, Bralnega kluba, srečanj v Domu starejših občanov, pripravlja literarne večere, predstavitve strokovnih knjig, strokovna predavanja, delavnice namenjene pridobivanju raznih znanj, veščin in spretnosti (tudi v obliki študijskih krožkov), projekcije fotografij in priložnostne razstave. Obiskovalcem nudi možnost aktivnega, ustvarjalnega in kvalitetno preživetega prostega časa. K spodbujanju branja pristopa tudi s promocijo novo nakupljenega gradiva. Mesečno pripravlja sezname novosti, ki jih objavlja na svoji spletni strani, posebej tudi za gradivo, nabavljeno s sredstvi Ministrstva za kulturo, sporoča jih na elektronske naslove zainteresiranih posameznikov, šol, podjetij in drugih ustanov v vseh treh občinah. Novo pridobljeno gradivo sproti pregledno razvršča po posameznih razstavnih poličkah v vseh prostorih knjižnice. Novitete, ki jih še posebej priporoča v branje, predstavljala tudi na svoji spletni strani s sliko in opisom. V obliki razstavljenega gradiva na panojih uporabnike sproti obvešča o nominirancih in aktualnih nagrajenih literarnih del.

Z izvedenimi **literarnimi večeri in strokovnimi predavanji** bo knjižnica tudi v letu 2020 skrbela za promocijo kvalitetne sodobne literature. V sodelovanju z založbami in samostojno si prizadeva v goste pridobiti slovenske literate, pisce strokovnih besedil in pomembne osebnosti, ki zadostijo pričakovanju kvalitete in raznolikosti bralnih okusov, razmišljanj, stališč in pogledov na družbeno življenje.

Že petnajsto leto zapored bo v sodelovanju z osrednjo območno knjižnico, Knjižnico Ivana Potrča Ptuj, izvedla projekt **Bralne značke za odrasle**. V sklopu projekta udeleženci berejo knjige s seznama priporočenih del, za osvojitve bralne značke je potrebno prebrati vsaj pet del. Projekt poteka od marca do novembra. Ob zaključku je izvedena prireditev s svečano podelitvijo priznanj. V projekt se s primernim izborom knjig vključijo tudi varovanci Doma za starejše občane Ormož.

Na področje razvijanja bralne kulture in njenega pomena za osebni in družbeni uspeh sodi tudi vseživljenjsko učenje, ki ga knjižnica razvija v obliki študijskih krožkov. V letu 2020 se nadaljuje četrta sezona izvajanja projekta (študijskega krožka) **Bralni klub ormoške knjižnice**. Srečanja bralcev potekajo dvakrat mesečno, namenjena so spodbujanju in refleksiji branja. Pester izbor knjig in tem (novitete, klasiki, knjige s seznama Bralne značke, strokovna dela) poskrbi za zadovoljitev različnih bralnih okusov in pripomore k utrjevanju bralne kulture. V okviru projekta poteka tudi **bralni klub v Središču ob Dravi**. Člani bralnega kluba se srečujejo enkrat tedensko. Neformalni vodja je Zdenka B.

Slavič. V letu 2020 poteka drugo leto tudi **bralni klub pri Svetem Tomažu**. Člani se srečujejo enkrat mesečno pod vodstvom Zlatke Majcen.

V poletnem času je povpraševanje po predlogih za branje največje, zato knjižničarji pripravijo izbor knjig **Poletno branje** za čim širši krog bralnih okusov, ki ga ponujajo na knjižni polici v prostoru izposoje. Predlogi temeljijo na strokovnem znanju zaposlenih kot tudi na dolgoletnih izkušnjah in poznavanju želja domačih bralcev.

Za večjo promocijo branja se bo tudi v letu 2020 izvajal projekt **Knjige na dopustu**, ko v najbolj vročih mesecih leta pošljemo na bazen zbirko okrog 150 knjig in vsaj deset naslovov že odpisanih serijskih publikacij. Projekt in izbor knjig je namenjen tako odraslim kot mladini.

V preteklem letu je v slovenskem in mednarodnem knjižničarskem okolju knjižnica bila prepoznavna kot ena od prvih dveh Zelenih knjižnic v Sloveniji. Tudi v letu 2020 bomo nadaljevali z aktivnostmi osveščanja javnosti in širjenja zavesti o trajnostnem razvoju ter nujnosti skrbi za okolje. V poletnem času bo v sklopu **Zelene knjižnice**, že peto leto zapored, enkrat tedensko potekalo popoldnevno srečanje na vrtni terasi **Četrtekovi zeleni popoldnevi**, ki je namenjeno promociji strokovne literature, zdravega življenjskega sloga in vseživljenjskemu učenju ob predavanjih in delavnicah strokovnih gostov. V preostalem delu leta načrtujemo izvedbo strokovnih predavanj s področij ekologije, naravovarstva in zdravega življenjskega sloga.

V letu 2020 bomo posvetili pozornost tudi okroglim obletnicam pomembnih osebnosti. Z izborom razpoložljivih knjig, predavanjem ali pogovorom bomo opozorili na pomen in vlogo v kulturnem in družbenem okolju.

V današnjem času digitalizacije je za uporabnike knjižnice pomembna računalniška in informacijska pismenost, zato bo knjižnica izvedla tudi **Delavnice informacijskega opismenjevanja**, na katerih uporabniki pridobijo znanja uporabe katalogov na spletu, elektronskih virov, uporabo Biblosa za izposajo e-knjig in podobno.

Novo koledarsko leto bomo začeli z, zdaj že tradicionalnim in odlično sprejetim, **Pravljičnim večerom za odrasle**. Projekt organizira Mariborska knjižnica v sodelovanju s partnerskimi in pridruženimi knjižnicami. Namen dogodka je negovati umetnost pripovedovanja, ga spodbujati tudi med odraslim občinstvom v splošnih knjižnicah ter opozoriti na pomen in kakovost pripovedovalcev med slovenskimi knjižničarji.

Na slovenski kulturni praznik, 8. februarja, bo knjižnica pripravila **Dan odprtih vrat ormoške knjižnice**. S pestrim kulturnim programom bo omogočila obisk knjižnice na dela prost dan in opozorila na pomembno poslanstvo kulturne ustanove v lokalni skupnosti.

Ob svetovnem dnevu poezije, 21. marca, se bo knjižnica priključila projektu vzpodbujanja bralne kulture **Zgodba tvoje knjige**, katerega namen je spodbujanje odprte komunikacije s konceptom knjižne menjave, z željo, da posamezniki prinesejo sovjo literaturo in jo zamenjajo z literaturo nekoga drugega.

Ob svetovnem dnevu knjige, 23. aprila, bo knjižnica aktivno sodelovala v vseslovenskem projektu Društva slovenskih pisateljev, **Slovenski dnevi knjige**, ki se bodo odvijali tudi v Ormožu. Z literarnim dogodkom se bo knjižnica aktivno vključila tudi v projekt **Noč knjige**.

Že vrsto let se knjižnica pridružuje mednarodno uveljavljenemu festivalu **Dnevi poezije in vina**, ki se avgusta odvija na Ptuj, po različnih krajih Slovenije in v zamejstvu. V Ormožu bomo gostili večer pesniškega branja, kjer bomo prisluhnili branju poezije v maternem jeziku pesnikov in prevodu.

V okviru praznovanja krajevnega praznika Krajevne skupnosti Ormož bo septembra knjižnica pripravila domoznanski večer **Ormož nekoč, danes, jutri**.

Novembra 2020 je načrtovan peti dogodek, poimenovan **postavitev Rastoče knjige**. V letu 2016 se je knjižnica v sodelovanju z Območno izpostavo Javnega sklada za kulturne dejavnosti (JSKD Ol Ormož) in s Pokrajinskim muzejem Ptuj-Ormož pridružila vseslovenskemu projektu Slovenskega državnega sveta **Rastoča knjiga**. Namen projekta je zbirati in promovirati pomembne osebnosti, ki so pustile sled v slovenski kulturi in znanosti ter so bile rojene ali so delovale v Ormožu, kot tudi

motivirati občane in krajanje, da postanejo odgovorni nosilci bogate kulturne, naravne in gospodarske dediščine.

Ob praznovanju **dneva slovenskih splošnih knjižnic** (20. novembra) se bo knjižnica pridružila **Tednu slovenskih splošnih knjižnic**, vseslovenskemu projektu Združenja splošnih knjižnic, ki vsako leto pripravi usmeritve in skupne teme praznovanja branja in druženja v knjižnici.

Preglednica 8: Knjižnični dogodki in projekti v letu 2020 – odrasli.

DOGODEK, PROJEKT	Nosilec	Število dogodkov oz. obdobje izvajanja
Literarni večeri	Marijana Korotaj, Milica Šavora, Marinka Vnuk	6 izvedb.
Bralna značka za odrasle	Branka Vočanec, Marinka Vnuk	Izvaja se v vseh enotah, 21. 3. –21. 11. 2019, zaključni dogodek konec novembra v OK.
Slovenski dnevi knjige z Nočjo knjige	Željka Nardin – Milovanović, Marijana Korotaj, Nina Šulek	1 do 2 dogodka v tednu, ko poteka projekt.
Strokovna predavanja na temo osebnostna rast, vzgoja	Nina Šulek, Damjan Rizman	2 predavanji.
Strokovna predavanja na temo aktualnih družbenih razmer	Željka Nardin - Milovanović, Damjan Rizman	1 predavanje.
Strokovna predavanja na temo zdravega življenja, ekologije, vrtnarstva, prehrane	Bernardka Viher, Marijana Korotaj	2 predavanji.
Pozitivna psihologija	Željka Nardin Milovanović, Marijana Korotaj	2 strokovni predavanji.
Knjige na dopustu	Branka Vočanec, Rudi Pevec	Pripravi v juniju.
Poletno branje	vsi zaposleni	Pripravijo izbor v juniju.
Pravljični večer za odrasle	Milica Šavora, Marijana Korotaj	1 dogodek v januarju.
Dan slovenskih splošnih knjižnic	Marijana Korotaj, Nina Šulek, Željka Nardin Milovanović	2 dogodka v tednu praznovanja (okrog 20. 11.).
Zelena knjižnica – Poletni zeliščarski popoldnevi	Bernardka Viher, Marijana Korotaj,	9 dogodkov v juliju in avgustu.
Ta veseli dan kulture	Marijana Korotaj, Željka Nardin-Milovanović	1 dogodek 2. ali 3. Decembra.
Slovenski kulturni praznik	Željka Nardin - Milovanović, Marijana Korotaj, Nina Šulek	1 dogodek za odrasle 8. februarja.
Krajevni praznik KS Ormož – domoznanski večer	Rudi Pevec, Željka Nardin - Milovanović, Marijana Korotaj	1 dogodek.
Domoznanski večeri	Rudi Pevec, Željka Nardin-Milovanović	2 dogodka.
Bralne ure in pogovori v CSO (Ormož, Sveti Tomaž)	Željka Nardin – Milovanović, Branka Vočanec, Bernardka Viher	10 srečanj v letu.
Bralni klub za odrasle (Ormož, Središče ob Dravi, Sveti Tomaž)	Marijana Korotaj, Marinka Vnuk, Bernardka Viher	Mesečna srečanja.
Delavnice namenjene informacijskemu opismenjevanju	Damjan Rizman, Špela Dovečar	V skladu z zanimanjem skupin 2 delavnici v letu.
Uporaba BIBLOS-a – delavnice za mladino in odrasle, promocija portala	Damjan Rizman, Špela Dovečar, Nina Šulek	2 delavnici v letu.
Rastoča knjiga Ormoža	Marijana Korotaj, Marinka Vnuk	1 dogodek ob martinovanju.

DOGODEK, PROJEKT	Nosilec	Število dogodkov oz. obdobje izvajanja
Obležje spomina pomembnih osebnosti	Marijana Korotaj, Željka Nardin-Milovanović	2 dogodka (razstavi).
Ustvarjalne delavnice (možnost izvajanja v študijskem krožku)	Bernardka Viher, Marijana Korotaj, Nina Šulek, Špela Dovečar, Jana Petek)	Izvedejo v vseh enotah.
Zgodba tvoje knjige	Marijana Korotaj, Martina Janežič,	Izmenjevalnica knjig 21. marca.
Priložnostne razstave v vitrinah	Željka Nardin-Milovanović, Nina Šulek, Marijana Korotaj	4 priložnostne razstave.

4.3 RAZVIJANJE BRALNE KULTURE PRI UPORABNIKI S POSEBNIMI POTREBAMI

Knjižnica se trudi odzivati na potrebe lokalnega okolja in njegovih prebivalcev, zato se s posebno skrbnostjo odziva na potrebe uporabnikov z manj priložnostmi in s posebnimi potrebami. S projekti spodbujanja bralne kulture, z bibliopedagoškimi urami, s prilagojenimi pravljimi in pogovornimi urami je pripravljena sodelovati z organizacijami, društvi ali posamezniki, ki skrbijo za kvaliteto življenja in izobraževanja oseb s posebnimi potrebami ter širiti zavedanje o pomenu in pozitivnih učinkih branja tudi v ciljni skupini ljudi z motnjami v duševnem razvoju, s čustvenimi in vedenjskimi motnjami, z gibalno oviranostjo, učnimi težavami in s težavami staranja.

Knjižnica bo organizirala in izvajala samostojen projekt za učence s posebnimi potrebami – **Potovanje v pravljčni svet za učence posebnega programa**. V okviru tega knjižničarka vsak mesec, za skupino učencev OŠ Stanka Vraza, pripravi poseben program s pravljčno urico in na tak način knjigo in pravljico nazorno približa tudi tej skupini uporabnikov. Prav tako za učenca OŠ Stanka Vraza izvaja projekt **Inkluzija v delovno okolje**, namen katerega je osebam s posebnimi potrebami predstaviti in približati delovno okolje knjižnice.

Učenci Osnovne šole Stanka Vraza bodo v šolskem letu 2019/2020 nadaljevali s sodelovanjem v projektu, ki smo ga poimenovali **Beremo s Piko Nogavičko** (Pikina bralna značka). Knjižnica bo učiteljem šole pomagala prilagoditi program, da bodo učenci lahko sodelovali in osvojili Pikino bralno značko.

V **Domu za starejše občane Ormož** na vsakomesečnih srečanjih s skupino Junaki promoviramo gradivo iz zbirke, izvajamo ciljni skupini prilagojeno obliko Bralne značke za odrasle in skrbimo za širjenje bralne kulture med varovanci.

4.4 PROMOCIJA DEJAVNOSTI

Zraven skrbi za kvalitetno in strokovno izvajanje knjižničnih dejavnosti je knjižnici v interesu, da uporabniki z veseljem prihajajo v knjižnico in da k obisku in vpisu nagovori občane, ki še niso člani knjižnice. Zato namenja posebno pozornost promociji celotne knjižnične dejavnosti.

Uporabnike bo še naprej redno obveščala o storitvah in dejavnostih preko tiskanih, elektronskih in spletnih oblik obveščanja, v skladu z zakonodajo o varovanju osebnih podatkov. Da bo dosegla občane in ostale, ki bi lahko postali novi člani, bo redno obveščala in navezovala stike z lokalnimi in regionalnimi mediji (Radio Prlek, Kabelska televizija Ormož, Štajerski tednik, Večer, Delo, Radio Ptuj, Radio Maksi, Regionalna TV Maribor, medijski portal Prlekija-on.net, portal Kamra, portal Napovednik.com). Prav tako bo objavljala svoje članke in zapise o pomembnih dogodkih v lokalnih časopisih (Ormoške novice, Sredica, Bilten Občine Sveti Tomaž) in v regijskem časopisu Štajerski tednik, s čimer bo poskrbela za prisotnost v medijskem prostoru in prepoznavnost v okolju.

Domačo spletno stran, ki se skozi leto vsebinsko dopolnjuje in dnevno ažurira, knjižnica uporablja za sprotno informiranje uporabnikov o knjižnici, o prireditvah v knjižnici, novostih in zanimivostih. Na spletni strani uporabnikom omogoča prijavo in naročilo na elektronsko obveščanje (tudi nečlanom),

redno vzdržuje seznam naslovov za obveščanje ter uporabnikom pošilja obvestila o prireditvah za otroke, odrasle in splošna obvestila knjižnice preko programa MailChimp.

Uporabniki vedno bolj pogosto iščejo informacije v spletnih iskalnikih in na družbenih omrežjih, zato knjižnica širi svojo dostopnost v svetovnem spletu (spletna stran, Facebook, Instagram, Google My Business), ki presega odprtost fizičnih prostorov knjižnice.

Tiskane oblike promocijske dejavnosti:

- Zloženke s koristnimi informacijami o knjižnici so vedno dostopne na pultu izposoje.
- Za dogodke in programe pripravimo, oblikujemo in natisnemo mesečne napovednike, vabila, plakate, zloženke, letake, ki so postavljeni na vidna mesta v knjižničnih prostorih in v prostorih drugih ustanov (v vrtcih, šolah, glasbeni šoli, zdravstvenem domu, TIC-u, na MCO-ju), poslani so po pošti na domove uporabnikov in izobešeni na občinskih plakatnih mestih.
- Priložnostno pripravimo tiskane promocijske izročke s podatki knjižnice, kot so bralne kazalke, letaki ipd.

Elektronske oblike:

- Redno pošiljamo obvestila in vabila na elektronske naslove za obveščanje prijavljenim uporabnikom.
- Redno skrbimo, da so o vseh dogodkih informirani tudi mediji. Dobro sodelujemo z lokalnima medijema: Radiom Prlek in KTV Ormož, ki napovedujeta knjižnične dogodke, jih večino obiščeta in o njih poročata, za kar se bomo trudili tudi v letu 2020.

Spletne oblike promocijske dejavnosti:

- Redno skrbimo za ažurno spletno stran (<http://www.orm.sik.si/>).
- Dnevno objavljamo in skrbimo za prisotnost in odzivnost na socialnem omrežju Facebook (<https://www.facebook.com/Knji%C5%BEnica-Franca-Ksavra-Me%C5%A1ka-Ormo%C5%BE-567284636650224/>).
- Aktivni smo tudi na mobilni aplikaciji Instagram, kjer imamo več kot 350 sledilcev (<https://www.instagram.com/knjiznicaormoz/>).
- Vsa obvestila o dogodkih so redno objavljena tudi na Googlu v okviru storitve Google My Business. Ob vsakem iskanju povezanim s Knjižnico Ormož s pomočjo spletnega iskalnika so uporabniku tako takoj na voljo informacije o delovnem času, spletni strani in vseh prihajajočih dogodkih v knjižnici.

Na spletni strani bomo še naprej redno (mesečno) objavljali sezname novega gradiva v knjižnici, napovedovali dogodke in obveščali o koristnih informacijah. Knjižne novosti bodo predstavljene na posebej izpostavljenih policah. Prav tako se bodo promovirale dobre knjige, nominiranci in nagrajenci literarnih del na posebej označenih policah. Promocija knjižnice in knjižničnih dejavnosti se bosta prav tako izvajali z načrtovanimi in izvedenimi aktivnostmi ter programi za različne skupine uporabnikov (bibliopedagoške ure in vodeni ogledi knjižnice za različne skupine, pravljичne urice, literarni večeri, pogovorni večeri, strokovna predavanja, bralne skupine) in s sodelovanjem v projektih (Pikina bralna značka, Rastem s knjigo, Bralna značka za odrasle, Dan slovenskih splošnih knjižnic, Svetovni dan knjige, Noč knjige ...). K prepoznavnosti knjižnice v lokalnem okolju prispevamo tudi z vključevanjem v druge lokalne projekte (Rožmarinkin festival, Rastoča knjiga, Praznik KS Ormož ...) in z odzivanjem na povabila po raznovrstnih sodelovanjih ter partnerstvih z zavodi, vrtci, šolami, društvi in drugimi deležniki v okolju.

Vse navedeno omogoča tudi učinkovito oglaševanje in promocijo storitev knjižnice.

5. KNJIŽNIČNA OPREMA

Sredstva iz naslova investicij so v letu 2020 namenjena dokupu manjkajoče opreme, namenjene zaposlenim in uporabnikom ter za izvajanje dejavnosti v načrtovanem programu dela.

Predvideni skupni strošek vlaganja v opremo je 6.800 EUR.

6. KADROVSKI POGOJI

Občine ustanoviteljice so dolžne skrbeti za ustrezno kadrovske zasedbo v zavodu kot jo predpisuje tudi knjižničarska zakonodaja. Zaradi premajhnega števila zaposlenih, saj ne izpolnjujemo niti minimalnega pogoja iz Pravidnika glede kadrovske pokritosti, nas Ministrstvo za kulturo uvršča v 2. kategorijo razvitosti (med srednje razvite knjižnice). Splošna knjižnica bi morala, po Pravidniku o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, imeti za opravljanje knjižničarskih nalog najmanj 0,32 oz. 0,37 strokovnega delavca (EPZ) na 1.000 prebivalcev in po 0,32 za vsako nalogo (16. člena ZKnj-1), ki jo izvaja, prav tako pa najmanj 1 administrativno-tehničnega oziroma manipulativnega delavca na 10.000 prebivalcev.

V primeru ormoške knjižnice to pomeni, da bi za izpolnjevanje minimalnih kadrovskih pogojev v letu 2020 morala imeti 8,60 strokovnih delavcev:

- 5,09 strokovnega delavca glede št. prebivalcev območja,
- 1,92 strokovnega delavca za vsako nalogo iz 16. člena ZKnj-1,
- 1,59 administrativno-tehničnega oziroma manipulativnega delavca..

Knjižnica na dan 30. 11. 2019 redno zaposluje 7,80 strokovnih delavcev, 0,5 računovodkinje, 0,70 direktorice in 0,50 čistilke, kar znaša skupaj 9,5 redno zaposlenih. Poleg redno zaposlenih konec leta 2019 zaposluje še 2 strokovni delavki v projektu Knjižnica – vzpodbudna karierna perspektiva za mlade, prav tako pa za polovični delovni čas omogoča zaposlitev invalidni osebi v Programu javnih del. Po EPZ je v knjižnici konec leta 2019 zaposlenih 12 oseb.

Nova strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice za obdobje 2018–2028 predvidevajo:

- 9,6 strokovnih knjižničarskih delavcev,
- 1 upravni delavec,
- 2 delavca za računovodsko administrativna dela,
- 1 delavec strokovnjak za informacijsko-komunikacijsko tehnologijo,
- 1 knjižnični manipulant.

V vsaki krajevnimi knjižnici bi naj delovne naloge izvajal vsaj 1 bibliotekar.

V knjižnici je trenutno sistemiziranih 13,20 delovnih mest. Če vzamemo v obzir vse zaposlene, je trenutna pokritost z dejanskimi zaposlitvami 90 %, ker pa sta 2,5 delavca zaposlena le za določen čas je boljše primerjati pokritost sistemiziranih delovnih mest le z redno zaposlenimi. Ta je v primeru ormoške knjižnice, konec leta 2019, 72 %. Knjižnica z obstoječim številom zaposlenih ne izpolnjuje predpisanega minimalnega pogoja za delovanje, še manj Strokovna priporočila in standarde za splošne knjižnice.

Po zasedbi strokovnih delovnih mest je med redno zaposlenimi strokovnimi delavci 5,3 bibliotekarjev, 1 višja knjižničarka in 1,5 knjižničarke.

Preko programa javnih del je v knjižnici še dodatno zaposlena za polovični delovni čas 1 delavka s V. stopnjo izobrazbe, v projektu “Knjižnica – vzpodbudna karierna perspektiva za mlade” pa 2 delavki prav tako na delovnem mestu za V. stopnjo izobrazbe.

6.1 KADROVSKI NAČRT

Tudi za leto 2020 je nerealno pričakovati, da bo knjižnica uspela realizirati kadrovske zasedbo glede na zastavljena merila v novih Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice. Morala bi pa imeti zagotovljeno kadrovske pokritost s pogoji določenimi v Pravidniku o izvajanju knjižnične dejavnosti kot javne službe. Ustanovitelji bi tako morali prisluhniti in zagotoviti predvsem polno zaposlitev na delovnem mestu računovodje, za katero si knjižnica prizadeva že več let.

Za uspešno delo osrednje in krajevnih knjižnic je nujno potrebna dobra notranja organizacija in optimizacija delovnih procesov. Pomanjkanje števila strokovnih delavcev tudi v letu 2020 rešujemo z začasnimi zaposlitvami preko projektov. Pomanjkanja računovodsko-administrativnih in tehničnih delavcev preko zaposlitev projektov žal ne moremo reševati. Omenjen primanjkljaj kadra otežuje

izpolnjevanje nalog knjižnice, prav tako strokovni razvoj knjižnice. Občine ustanoviteljice pozivamo, da v naslednjih dveh letih sprejmejo strategijo zaposlovanja in tako izpolnijo svojo obvezo zagotavljanja vsaj minimalnih pogojev delovanja knjižnice.

Preglednica 9: Načrt zasedbe delovnih mest v letu 2020 (redno zaposleni).

ZASEDBA DELOVNEGA MESTA	Stopnja izobrazbe	Št. sistemiziranih delovnih mest	Obseg zaposlitve 30. 11. 2019	Načrtovan obseg zaposlitve 2020
1. STROKOVNI DELAVCI				
Knjižničar	V.	1,5	1,5	1,5
Višji knjižničar	VI.	1	1	1
Bibliotekar	VII./1, VII./2	6	5,55	5,55
Bibliotekar pripravnik	VII./1, VII./2	1	0	0
Skupaj		9,5	8,05	8,05
2. DRUGI ZAPOSLENI				
Računovodja VI.	VI.	1	0,50	1
Knjižnični manipulant	IV.	1	0	0
Čistilka	III.	1	0,75	0,75
Direktor	VII./2	0,70	0,70	0,70
Skupaj		3,70	1,95	2,45
SKUPAJ		13,20	10	10
<i>Po Pravilniku o izvajanju knjižnične dejavnosti kot javne službe</i>		<i>8,6 strokovnih delavcev 1 računovodja/administrator 1 upravni delavec 1 hišnik/ čistilka</i>		
<i>Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice</i>		<i>9,6 strokovnih knjižničarskih delavcev 1 upravni delavec 2 delavca za računovodsko administrativna dela 1 delavec strokovnjak za IKT 1 knjižnični manipulant</i>		

Na dan 31. 12. 2020 je predvidena naslednja kadrovska zasedba:

- 8,05 strokovnih delavcev (5,55 bibliotekarjev, 1 višja knjižničarka in 1,5 knjižničarke),
- 1 računovodsko-administrativna delavka,
- 0,75 čistilke,
- 0,70 direktorice.

Skupaj bo knjižnica zaposlovala 12 (EPZ 10) redno zaposlenih delavcev. Do 31. 12. 2020 ni predvidenih upokojevanj.

IZVAJANJE PROGRAMA JAVNIH DEL

V knjižnici je tudi v letu 2020 predvideno izvajanje programa javnih del, vendar se v trenutku nastajanja programa ne ve, ali bo izvajanje podprla Občina Ormož kot naročnik programa. Načrtuje se, da bi program Pomoč v knjižnici v letu 2020 opravljala en delavec s V. stopnjo izobrazbe, za obdobje 12 mesecev. Predvidena je zaposlitev invalidne osebe za polovični delovni čas.

IZVAJANJE PROJEKTA KNJIŽNICA VZPODBUDNA KARIERNA PERSPEKTIVA ZA MLADE

V letu 2018 je knjižnica bila uspešna na javnem razpisu Ministrstva za kulturo Podpora novim kariernim perspektivam v obdobju 2018–2021 in je pridobila projekt Knjižnica – vzpodbudna karierna perspektiva za mlade. Knjižnica bo v obdobju 2018–2021 nudila zaposlitev 5 brezposelnim mladim, ki so stari do 29 let, na delovnem mestu knjižničar za poln delovni čas, za obdobje 12 mesev. Prva zaposlitev je potekala od 10. 8. 2018 do 9. 8. 2019. Druga zaposlitev je predvidena od 1. 5. 2019 do 30. 4. 2020, tretja zaposlitev od 1. 10. 2019 do 30. 9. 2020, četrta od 1. 5. 2020 do 30. 4. 2021 in zadnja, to je peta zaposlitev, za čas od 1. 10. 2020 do 30. 9. 2021. Skozi vse leto 2020 bosta preko projekta delali dve osebi mlajši od 30 let. Naložbo sofinancira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada in Republika Slovenija. Javni razpis se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, specifičnega cilja: 8.2.1 Znižanje brezposelnosti mladih.

6.2 STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE IN IZPOPOLNJEVANJE ZAPOSLENIH

Strokovni delavci se bodo strokovno izpopolnjevali predvsem na srečanjih knjižničarjev, seminarjih, simpozijih in tečajih, ki jih organizirajo druge knjižnice, bibliotekarska društva in druge ustanove. Po potrebi se bodo izobraževali tudi na izobraževalnih tečajih v organizaciji Narodne in univerzitetne knjižnice (NUK-a) v Ljubljani in Inštituta informacijskih znanosti v Mariboru (IZUM-a). Vsak strokovni delavec se bo lahko udeležil tistih izobraževanj, ki so pomembna za strokovno delo na njegovem delovnem mestu. Veliko takih izobraževanj poteka tudi v organizaciji slovenskih splošnih knjižnic. Izobraževanj, ki jih organizira ZBDS ali območno bibliotekarsko društvo, se bodo prednostno udeleževali člani bibliotekarskega društva, saj je kotizacija za člane precej nižja.

Direktor se bo udeležil strokovnih izobraževanj direktorjev slovenskih splošnih knjižnic. Računovodja se bo udeležil izobraževalnih seminarjev za računovodske delavce. Znesek, ki ga bo knjižnica namenila za strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje zaposlenih, ki se financira iz proračuna občin, bo znašal 2.500 EUR.

Knjižnica si bo tudi v letu 2020 prizadevala pridobiti sredstva s prijavo na razpisu **Erasmus+** Mobilnost osebja za izobraževanje odraslih zaposlenih. V primeru uspešne prijave, bodo udeleženci pridobili nova znanja in spretnosti, ki so potrebna pri delu z uporabniki knjižnice in timske delu. Poudarek bo tudi na pridobivanju znanj in spretnosti s področja komunikacije in medsebojnih odnosov tako za izboljšanje dela z uporabniki kot komuniciranja s sodelavci. Zaposleni si bodo lahko pridobivali tudi kompetence s področja znanj tujih jezikov, digitalne pismenosti in osebne rasti.

7. IZKORIŠČENOST DELOVNEGA ČASA

Odprtost osrednje in krajevne knjižnic ureja Uredba o osnovnih storitvah knjižnic. Ta za osrednjo knjižnico predpisuje vsaj 8-urno odprtost od ponedeljka do petka in 5-urno odprtost ob sobotah. Krajevne knjižnice, ki pokrivajo območje z več kot 2.000 prebivalci, so odprte 15 ur tedensko. Knjižnica mora biti odprta v času, ki ustreza največjemu številu njenih potencialnih uporabnikov.

Ormoška knjižnica bo v letu 2020 tedensko odprta 52 ur: v ponedeljek, torek, sredo in petek od 8. do 17. ure, ob četrtek od 8. do 19. ure in ob sobotah od 8. do 13. ure. Krajevne knjižnice so odprte po vpeljanem urniku s tedensko odprtostjo 15 ur. Ob nedeljah in državnih praznikih, ki so dela prosti dnevi, bo knjižnica zaprta, razen 8. februarja na slovenski kulturni praznik. Na ta dan se predvideva 5-urna odprtost osrednje knjižnice. Osrednja in krajevne knjižnice so predvidoma zaprte tudi prvo soboto v juniju zaradi strokovne ekskurzije vseh delavcev knjižnice. Ekskurzija se organizira v sodelovanju s Knjižnico Ivana Potrča Ptuj. To soboto velja delovna obveznost za vse zaposlene delavce v knjižnici. Knjižnica bo zaprta tudi na pustni torek v času trajanja pustnega karnevala, to je od 13.45 do 15.30 ure.

V četrtek, 24. in 31. decembra, bo osrednja knjižnica poslovala po sobotnem delovnem času in bo odprta od 8. do 13. ure. Krajevni knjižnici v Središču ob Dravi in Ivanjkovcih bosta pa ta dva dneva zaprti.

Knjižnica bo v juliju in avgustu poslovala po poletnem delovnem času. Ta ostaja v osrednji knjižnici enak minulima letoma. Osrednja knjižnica bo odprta v ponedeljek, torek, sredo in petek od 8. do 16. ure, v četrtek od 8. do 19. ure. Krajevna knjižnica v Središču ob Dravi bo odprta ob ponedeljkih, od 8. do 11., in ob sredah, od 15. do 18. ure, Krajevna knjižnica Sveti Tomaž ob ponedeljkih, od 15. do 18. ure, in ob sredah, od 8. do 11. ure. Krajevna knjižnica v Ivanjkovcih bo v juliju in avgustu poslovala ob torkih, od 14. do 18. ure.

8. DELO ORGANOV KNJIŽNICE

Svet zavoda bo v letu 2020 opravljal tekoče naloge, ki jih določajo ustanovitveni akt knjižnice, zakon, podzakonski akti in akti knjižnice. Predvidene so tri redne seje. Gradivo za seje sveta bo pripravljeno v skladu s poslovníkom sveta zavoda in posredovano tudi vsem trem občinam ustanoviteljicam.

Direktor bo kot vodja knjižnice pripravil letno poročilo o delu knjižnice za leto 2019, pripravil prijavo na neposredni poziv Ministrstva za kulturo za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah za leto 2021, pripravil in posredoval Ministrstvu za kulturo zaključno poročilo o nakupu knjižničnega gradiva v letu 2019, pripravil prijavo na neposredni javni poziv za sofinanciranje IKT opreme v splošnih knjižnicah, v kolikor bo ta objavljen, pripravil predlog programa dela knjižnice za leto 2021, s predlogom finančnega načrta za 2021, izvajal vse naloge na področju varnosti in zdravja pri delu in organiziral celotno poslovanje osrednje in krajevnih knjižnic. Skliceval bo strokovni kolegij, ki se bo sestajal na pobudo direktorja ali posameznih strokovnih delavcev. Obravnaval bo predvsem tekoča strokovna vprašanja o delu knjižnice v okviru knjižničnega in prireditvenega delovanja. Sklicatelj bo spodbujal strokovne delavce k uvajanju novih projektov in na podlagi njih zadolžil posameznike za njihovo izvedbo. Imenoval bo razne delovne skupine, ki bodo zadolžene za izvajanje posameznih nalog. Organiziral bo sodelovanje z drugimi kulturnimi in izobraževalnimi zavodi v občinah, se udeleževal izobraževanj direktorjev slovenskih splošnih knjižnic ter preko medijev informiral javnost o delovanju knjižnice.

Direktor bo kot strokovni delavec opravljal strokovna dela predvsem s področja nabave knjižničnih gradiv in organiziral nekatere knjižnične prireditve.

9. DELO V ORGANIZACIJSKIH ENOTAH

9.1 KRAJEVNA KNJIŽNICA SREDIŠČE OB DRAVI

Krajevna knjižnica Središče ob Dravi deluje od oktobra 2013 kot organizacijska enota osrednje v prostorih OŠ Središče ob Dravi. Svojo dejavnost opravlja ob skupni uporabi virov splošne in šolske knjižnice. Ločeno sta postavljeni zbirka šolske in zbirka splošne knjižnice. Šolska knjižnica je za šolarje in zaposlene na šoli odprta v dopoldanskem času, splošna knjižnica pa posluje po zaključku pedagoškega procesa, in sicer 15 ur na teden. Članom in uporabnikom knjižnice sta na voljo 2 osebna računalnika, ki omogočata dostop do raznih elektronskih baz podatkov in svetovnega spleta, na voljo jim je tudi tiskalnik in optični bralnik.

Krajevna knjižnica sodeluje in se povezuje z društvi, institucijami v lokalnem okolju in tudi širše. Z ustreznim dopolnjevanjem knjižnične zbirke in organiziranjem raznih kulturnih dogodkov ter izvedbo projektov skuša knjižnica povečevati obisk in izposajo gradiva pri vseh kategorijah uporabnikov, prav tako skuša povečati število aktivnih članov.

9.1.1 Knjižnična zbirka

Ob odprtju knjižnice je knjižnična zbirka obsegala 6.850 enot knjižničnega gradiva. Glede na višino financiranja v posameznih letih se je povečeval tudi obseg zbirke, za katero je predvideno, da bo ob koncu leta obsegala 10.000 enot gradiva. Pri načrtovanju in oblikovanju knjižnične zbirke upoštevamo tudi okolje, v katerem delujemo, predvsem pa bralne navade najpogostejših članov, ki jo obiskujejo. Zbirka je ustrezna glede vrste in vsebino gradiva, je pa podrobnejša analiza pokazala,

da je del zbirke že zastarel in neaktualen, zato bo potreben večji odpis neizposojanega gradiva. S tem se naredi prostor na sicer zelo prenatrpanih policah.

Občina Središče ob Dravi v letu 2020 ne zagotavlja ustrezne višine sredstev za nakup gradiva za svojo krajevno knjižnico, saj za to prispeva zgolj 5.000 EUR. 1.250 EUR za nakup gradiva prispeva še Ministrstvo za kulturo. S temi sredstvi se lahko nabavi zgolj 55 %, s standardom predpisanega števila, knjižničnega gradiva.

9.1.2 Člani knjižnice, obisk v knjižnici in izposoja gradiva

Krajevno knjižnico v Središču ob Dravi je v letu 2018 obiskovalo 339 aktivnih članov iz središke občine. V letu 2018 zapisuje knjižnica 3.259 obiskov zaradi transakcij v izposoji in izposoji 4.929 enot gradiva. Zaradi splošnih trendov upadanja izposoje in članstva menimo, da doseženega v letu 2018 ne bomo presegli.

9.1.3 Delo z uporabniki

Krajevna knjižnica je namenjena najširšemu krogu uporabnikov vseh starostnih skupin. Delo z uporabniki zajema informacijsko oz. referenčno dejavnost in oskrbo z gradivom ter usposabljanje za samostojno delo s knjižničnimi viri. Splošne knjižnice so v okviru javne službe dolžne organizirati tudi posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture. Tako bo tudi krajevna knjižnica še naprej izvajala in organizirala različne dejavnosti ter prireditve za otroke (bibliopedagoška dejavnost za otroke s ciljem širjenja bralne kulture, vzgajanja bralcev, za uporabo knjige in knjižnice ter informacijsko opismenjevanje) in odrasle.

KNJIŽNIČNI DOGODKI ZA OTROKE IN MLADINO

Ure pravljic z ustvarjalnimi delavnicami

Pravljичne ure z ustvarjalnimi delavnicami izvaja knjižnica vsako drugo sredo v mesecu ob 17. uri. Po pripovedovanih pravljicah skoraj vedno sledi pogovor o pravljici, igralne urice ali ustvarjalne delavnice, kjer si otroci izdelajo izdelek, ki ga odnesejo domov.

Sodelovanje z OŠ Središče ob Dravi

Po dogovoru z osnovno šolo knjižnica sodeluje pri posameznih projektih in prireditvah, ki jih pripravlja osnovna šola. Prav tako lahko učenci v času vzgojno-izobraževalnega programa, po dogovoru med učiteljem in knjižničarko, v knjižnici v vsem razpoložljivem gradivu iščejo vsebine, ki jih bodo uporabili pri pouku.

Knjižnica je osnovnošolcem, ki so pri varstvu in podaljšanem bivanju, prostor druženja, saj jo velikokrat obiščejo in se igrajo z različnimi didaktičnimi igračami, preberejo revijo, prelistajo knjigo, brskajo po spletu ali naredijo domačo nalogo.

V krajevni knjižnici bomo enako kot v osrednji izvajali še naslednje projekte:

- **nagradna knjižna uganka Detektiv Knjižko** (namenjena otrokom od 3. do 8. leta starosti),
- **Pikina bralna značka** (v sodelovanju s Knjižnico Velenje),
- **Bralni nahrbtnik** (projekt je namenjen spodbujanju družinskega branja).

KULTURNE PRIREDITVE ZA ODRASLE

V letu 2020 načrtujemo tudi izvedbo kulturnih prireditev za odrasle obiskovalce knjižnice:

- literarni večer ob predstavitvi avtorja in razstavi njegovih izdanih del,
- strokovna predavanja na temo potopisov, vrtnarstva in zdravega načina prehrane,
- bralno značko za odrasle,
- kreativne delavnice.

Literarni večer in strokovno predavanje bosta načrtovana sproti, v odvisnosti od izdanih knjig in ponudbe na trgu.

O dogodkih in prireditvah, ki jih organiziramo v knjižnici, bomo javnost obveščali v lokalnem časopisu Sredica, na spletni strani Knjižnice Franca Ksavra Meška Ormož, po elektronski pošti, lokalnem radiu Radiu Prlek, na oglasnih deskah po občini in v osnovni šoli ter družabnih omrežjih.

Prav tako bomo v lokalnem časopisu nadaljevali z rednim objavljanjem "rubrike" Knjižničarji priporočamo.

9.2 KRAJEVNA KNJIŽNICA SVETI TOMAŽ

Krajevna knjižnica Sveti Tomaž je začela za uporabnike poslovati junija 2015. Samostojno deluje v prostorih OŠ Sveti Tomaž. Razpolaga s površino v skupni izmeri 96 m². Odprta je v ponedeljek in sredo, od 13. do 18. ure, ter v petek, od 8. do 13. ure. Poletni čas obratovanja knjižnice bi z letom 2020 razdelili na dva dni, in sicer v ponedeljek, od 15. do 18. ure, in v sredo, od 8. do 11. ure. Uporabnikom sta na voljo 2 osebna računalnika, ki omogočata dostop do raznih elektronskih baz podatkov in svetovnega spleta. V knjižnici je na voljo tudi tiskalnik z možnostjo tiskanja in uporaba optičnega bralnika (skenerja).

Knjižnica bo v letu 2020 sodelovala in se povezovala z društvi, institucijami v lokalnem okolju in tudi širše. Članom društva upokojencev bomo že peto leto zapored ponudili prostor in pomoč pri izdelavi prazničnih voščilnic. Tudi člani literarne sekcije Kulturnega društva Fran Ksaver Meško Sveti Tomaž se že redno srečujejo v naših prostorih. Z njimi bomo nadaljevali tudi sodelovanje pri oblikovanju kakšnega kulturnega dogodka, ki bi nam bil obojestransko zanimiv. Na tak način postaja prostor krajevne knjižnice mesto srečevanja, druženja in ustvarjanja. V letu 2019 je bil pri Svetem Tomažu, podobno kot je v Ormožu in Središču ob Dravi, ustanovljen bralni klub, ki se bo tudi v novem letu srečeval enkrat mesečno. Ob odprtju nove enote CSO Ormož pri Svetem Tomažu načrtujemo izvajanje bralnih ur in pogovorov s starejšimi varovanci doma. Obisk in izposoja gradiva, prav tako pa število aktivnih članov, bo skušala knjižnica povečevati s pestrim izborom gradiva in ponudbo kulturnih prireditev za različne ciljne skupine.

9.2.1 Knjižnična zbirka

Ob odprtju knjižnice je knjižnična zbirka obsegala 6.302 enoti knjižničnega gradiva. Do decembra 2018 je knjižnična zbirka uporabnikom ponujala 8.341 enot gradiva.

V letu 2020 se načrtuje manjši letni prirast, zgolj 310 enot gradiva, saj tudi v tem letu Občina Sveti Tomaž zagotavlja zmanjšana sredstva za nakup knjižničnega gradiva, in sicer 5.000 EUR. 1.250 EUR za nakup gradiva prispeva še Ministrstvo za kulturo. Tudi v tej krajevni knjižnici bo dosežen zgolj 55 % prirast gradiva, ki ga predpisujejo strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice.

9.2.2 Člani knjižnice, obisk v knjižnici in izposoja gradiva

Ob odprtju je število aktivnih članov ormoške knjižnice, iz območja občine Sveti Tomaž, znašalo 5,4 %. Po prvem letu poslovanja se je članstvo dvakratno povečalo in doseglo v skupnem članstvu 10,71 %. Načrtujemo, da bo v letu 2020 knjižnica zapisovala čez 4.000 obiskov zaradi transakcij v izposoji. Izposoja gradiva naj bi znašala okrog 10.000 enot.

9.2.3 Delo z uporabniki

Knjižnico uporabniki obiskujejo z različnimi nameni. Prevladuje izposoja gradiva na dom, pomembno vlogo ima tudi obiskovanje različnih prireditev za odrasle. Za otroke so pripravljene posebne prireditve, v prvi vrsti pravljíčne ure ter ustvarjalne delavnice. Uporabniki, predvsem mladostniki, se veliko poslužujejo uporabe računalnikov za brskanje po spletu. V knjižnici poteka čitalniška izposoja, uporabnikom je tudi vedno na voljo pomoč in svetovanje pri iskanju gradiva.

KNJIŽNIČNI DOGODKI ZA OTROKE IN MLADINO

Ure pravljíc z ustvarjalnimi delavnicami

Pravljíčne ure z ustvarjalnimi delavnicami izvaja knjižnica vsako tretjo sredo v mesecu ob 17. uri. Po pravljíci sledi ustvarjalna delavnica, kjer si otroci izdelajo izdelek, ki ga odnesejo domov ali kakšna druga primernejša oblika podoživljanja pravljíce (igra, telovadba, ples, pesem, lutke, dramatizacija, gost ...).

Spoznavam knjižnico - bibliopedagoške urice za predšolske otroke in učence prve triade

Starejše tri skupine otrok iz vrtca obišejo knjižnico ob posebnih projektnih tednih: teden otroka, praznični december, slovenski kulturni praznik.

Otrokom predstavimo pojem knjižnice, jih uvajamo v svet knjig, pozornega poslušanja in pravilnega rokovanja s knjigo. Prisluhnejo tematsko izbrani pravljici, po kateri sledi pogovor o vsebini. Sledi predstavitev novih slikanic in možnost izposoje teh.

Podoben program pripravi knjižničarka po vnaprejšnjem dogovoru z učiteljki osnovne šole za učence prve triade.

Knjižničarka na obisku v vrtcu

Po dogovoru z vzgojiteljicami knjižničarka obiše najmlajši skupini vrtčevskih otrok. Za te otroke je lažje, da ostanejo v svojem znanem okolju, v katerega knjižničarka vstopa na njim primeren način. Obisk se načrtuje predvsem ob posebnih projektnih tednih: teden otroka, praznični december, slovenski kulturni praznik. Knjižničarka ob tematsko izbrani slikanici otroke uvaja v svet branja, opazovanja in poslušanja. Kasneje si tudi sami ogledajo in prelistajo slikanice, ki jih knjižničarka prinese iz knjižnice.

Sodelovanje z vzgojiteljicami Vrtca pri OŠ Sveti Tomaž

Po dogovoru z vzgojiteljicami knjižničarka v knjižnici pripravi strokovno in leposlovno literaturo za otroke kot podporo letnemu delovnemu načrtu, ki jih potem vzgojiteljice uporabijo v posameznih skupinah.

Sodelovanje z OŠ Sveti Tomaž

Ob petkih dopoldan, v času vzgojno-izobraževalnega programa, lahko osnovnošolci po dogovoru med učiteljem in knjižničarko v knjižnici v vsem razpoložljivem gradivu iščejo vsebine, ki jih bodo uporabili pri pouku.

Po dogovoru z OŠ Sveti Tomaž knjižnica na različne načine sodeluje ob posameznih projektih in dogodkih, ki jih pripravlja šola.

Učenci 6. in 7. razreda obišejo knjižnico v okviru knjižnične vzgoje.

Tudi v Krajevni knjižnici Sveti Tomaž bodo, podobno kot v osrednji knjižnici, potekali naslednji projekti:

- Pikina bralna značka,
- Bralni nahrbtnik,
- nagradna knjižna uganka Detektiv Knjižko,
- Skuhaj si pravljico – praznovanje rojstnih dni z otroki iz Vrtca pri OŠ Sveti Tomaž,
- Zelena knjižnica za otroke – Zeliščar na obisku,
- Poletni bralni izziv.

Družabna igra o Ivanu Cankarju Klanec

Klanec je družabna namizna igra na temo Ivana Cankarja, namenjena predvsem učencem 9. razredov. Z igro lahko na sproščen in zabaven način preizkusijo, kako dobro poznajo Cankarja ali o njem izvejo še kaj novega. Igra omogoča sproščeno usvajanje snovi in predstavlja spodbudo k bolj poglobljenemu branju in raziskovanju teme. Učenci na zanimiv način spoznavajo slovenskega pisatelja in slovensko kulturo. Igra se izvaja v prostorih knjižnice po vnaprejšnjem dogovoru z učiteljem.

PRIREĐITVE ZA ODRASLE

V letu 2020 načrtujemo tudi izvedbo kulturnih prireditvev za odrasle obiskovalce knjižnice:

- literarni večer ob predstavitvi avtorja in razstavi njegovih izdanih del,
- strokovno predavanje,
- potopisno predavanje domačih popotnikov (v kolikor bodo pripravljene sodelovati),
- bralno značko za odrasle,
- kreativne in ustvarjalne delavnice,
- enkrat mesečno srečanje bralnega kluba.

Literarni večeri in ostale javne prireditve za promocijo branja bodo načrtovane sproti, v odvisnosti od izdanih knjig in ponudbe na trgu.

O dogodkih in prireditvah bo knjižnica lokalno prebivalstvo obveščala s tiskanimi vabili, ki jih pošiljamo vsem gospodinjstvom, objavami na spletni strani Knjižnice Franca Ksavra Meška Ormož, na spletni strani Turistično informativne pisarne Sveti Tomaž, po elektronski pošti, s plakati na oglasnih deskah po občini, v osnovni šoli, vrtcu ter tudi po družabnih omrežjih. S svojo prisotnostjo, sodelovanjem z lokalnim prebivalstvom in institucijami ter z raznolikim programom se bo knjižnica trudila za dvig kakovosti življenja vsem generacijam občanov pri Svetem Tomažu.

9.3 KRAJEVNA KNJIŽNICA IVANJKOVCI

Krajevna knjižnica Ivanjковci je svoja vrata odprla decembra 2017. Knjižnica deluje v prostorih OŠ Ivanjковci, odprta je 15 ur na teden. V ponedeljek, od 9. do 14. ure ter v torek in četrtek, od 13. do 18. ure. Kot informacijsko središče knjižnica ponuja dostop do informacijskih virov. Uporabnikom sta na voljo 2 osebna računalnika, ki omogočata dostop do svetovnega spleta in raznih elektronskih baz podatkov. Uporabniki imajo možnost tiskanja in uporabe optičnega bralnika (skenerja).

Krajevna knjižnica Ivanjковci se povezuje z društvi, institucijami v lokalnem okolju in organizira razne kulturne dogodke ter izvaja različne projekte za vse ciljne skupine. S tem skuša povečati obisk in izposojajo gradiva pri vseh uporabnikih, prav tako povečati število aktivnih članov.

9.3.1 Knjižnična zbirka

Zbirka ivanjkovske krajevne knjižnice je bila grajena načrtno. Tako je sestavljena iz najnovejših knjižnih izdaj in s tem tudi najbolj aktualna. Ob otvoritvi je bilo v zbirki okrog 7.000 enot knjižničnih gradiv. Predpisani standard, 10.000 enot, bi morala doseči v treh letih po odprtju. Kljub zmanjšanju financ za nakup gradiva s strani občine Ormož v letu 2018, obsega zbirka v decembru 2019 blizu 8.300 enot knjižničnega gradiva.

V letu 2020 se načrtuje manjši letni prirast, zgolj 310 enot gradiva, saj so tudi v letu 2020 predvidena sredstva Občine Ormož za nakup knjižničnega gradiva 5.000 EUR, 1.250 EUR za nakup gradiva prispeva še Ministrstvo za kulturo. S tem ne zadovoljimo prirasta, ki ga določajo knjižničarski predpisi.

9.3.2 Člani knjižnice, obisk v knjižnici in izposoja gradiva

Načrtujemo, da bo v knjižnico vključenih 250 aktivnih članov. Pričakujemo 2.200 obiskov letno in okrog 4.000 enot izposojenega gradiva.

9.3.3 Delo z uporabniki

Čeprav je primarna naloga knjižnice zbiranje in posredovanje gradiva uporabnikom, ta nikakor ni edina. Ker tudi knjižnice pomembno sodelujejo v procesu vseživljenjskega učenja, delo z uporabniki zajema informacijsko dejavnost, kakor tudi usposabljanje za samostojno delo s knjižničnimi viri. Uporabniki bodo knjižnične prostore v veliki meri obiskovali še ob priložnostnih literarnih večerih, strokovnih predavanjih, pravljicnih uricah ter drugih delavnicah. Ob sodelovanju z vrtci in šole bodo v sklopu bibliopedagoških ur ter v izobraževalne namene knjižnično zbirko veliko uporabljali predvsem mlajši uporabniki. Zagotovljena bo tudi uporaba računalnikov, ki bodo namenjeni tako odraslim kot mladostnikom.

KNJIŽNIČNI DOGODKI ZA OTROKE IN MLADINO

Ure pravljic z ustvarjalnimi delavnicami

Pravljичne ure z ustvarjalnimi delavnicami se izvajajo vsak drugi torek v mesecu ob 17. uri. Po pravljici sledi ustvarjalna delavnica, kjer si otroci izdelajo izdelek, katerega lahko odnesejo domov ali kakšna druga podoživljanja pravljice (igra, ples, pesem, lutke, dramatizacija ...).

Knjižničarka na obisku v vrtcu

Po dogovoru z vzgojiteljicami bo knjižničarka obiskala vse skupine vrtčevskih otrok. Obisk se načrtuje predvsem ob posebnih projektnih tednih kot so teden otroka, praznični december in slovenski kulturni praznik. Knjižničarka ob pravljici otroke uvaja v svet branja, opazovanja in poslušanja. Slikanice, ki se prinesejo iz knjižnice, otroci prelistajo in se še sami podrobneje pomudijo ob vsebini.

Skuhaj si pravljico

Pričeli bomo z izvajanjem projekta Skuhaj si pravljico. Projekt zajema praznovanja rojstnih dni otrok iz vrtca v knjižnici. Slavljenec s pomočjo knjižničarke pomeša po pravljичnem lončku in si skuha pravljico. Pravljico si bomo kuhali po vnaprejšnjem dogovoru z vzgojiteljicami vrtca Ivanjkovci.

Spoznavam knjižnico – bibliopedagoške urice za predšolske otroke in učence prve triade

V letu 2020 bomo nadaljevali z bibliopedagoškimi uricami za predšolske otroke in učence prve triade. Skupine otrok iz vrtca in prve triade OŠ bodo obiskovale knjižnico ob ponedeljkih, ko je ta odprta v dopoldanskem času. Otrokom se predstavi knjižnica, knjižnična zbirka, predstavi se jim pojem knjižnice in se jih uvaja v svet knjig, knjižnice in pismenosti. Otroci lahko listajo knjige, si ogledajo razne slikanice ali prisluhnejo krajši zgodbi.

Družabna igra o Ivanu Cankarju Klanec

Klanec je družabna namizna igra na temo Ivana Cankarja, namenjena predvsem učencem 9. razredov. Z igro lahko na sproščen in zabaven način preizkusijo, kako dobro poznajo Cankarja ali o njem izvejo še kaj novega. Omogoča sproščeno usvajanje snovi in predstavlja spodbudo k bolj poglobljenemu branju in raziskovanju teme. Učenci na zanimiv način spoznavajo slovenskega pisatelja in slovensko kulturo.

Sodelovanje z OŠ Ivanjkovci

V času vzgojno-izobraževalnega programa bo osnovnošolcem, po dogovoru med učiteljem in knjižnico, zagotovljeno, da bodo lahko v knjižnici v vsem razpoložljivem gradivu iskali vsebine, ki jih bodo uporabili pri pouku. Pri tem jim bo z informacijami in nasveti v pomoč strokovno usposobljeni knjižnični delavec. Obenem bo knjižnica po vnaprejšnjem dogovoru sodelovala še pri posameznih projektih in dogodkih, ki jih bo pripravljala šola.

Podobno kot v ostalih krajevnih in v osrednji knjižnici bodo tudi v Krajevni knjižnici Ivanjkovci potekali naslednji projekti:

- Pikina bralna značka,
- Bralni nahrbtnik,
- nagradna knjižna uganka Detektiv Knjižko.

PRIREDITVE ZA ODRASLE

V letu 2020 načrtujemo izvedbo kulturnih prireditvev za odrasle obiskovalce knjižnice:

- literarni večer ob predstavitvi avtorja in razstavi njegovih izdanih del,
- strokovna predavanja,
- potopisna predavanja domačih popotnikov,
- bralno značko za odrasle,
- kreativne in ustvarjalne delavnice.

O dogodkih in prireditvah bo knjižnica lokalno prebivalstvo obveščala z objavami na spletni strani Knjižnice Franca Ksavra Meška Ormož, po elektronski pošti, s plakati na oglasnih deskah v osnovni šoli in vrtcu ter po družabnih omrežjih.

10. ZAKLJUČEK

Na poti k proaktivni vlogi knjižnice se ormoška knjižnica sprti odziva na potrebe lokalne skupnosti, prebivalstva, ki živi na območju občin ustanoviteljic, in predvsem uporabnikov, ki knjižnico že obiskujejo. V skladu z zaznanimi potrebami uvaja nove sodobne storitve. Načrtovani program dela za leto 2020 zastavlja v mnogih parametrih nadaljevanje že utečenih knjižničnih projektov. Z dodatnimi finančnimi spodbudami, ki pritekajo v knjižnico iz drugih virov, prinaša tudi obogatitev programa. Dejavnosti, ki jih bomo organizirali skozi vso koledarsko leto so namenjene najširšemu krogu uporabnikov.

Vzpostavitev krajevnih knjižnic zahteva od občin ustanoviteljic kontinuirano zagotavljanje vpeljane višine finančnih obveznosti, ki se jim ne bi smele izogibati, še posebej ko gre za zagotavljanje finančnih sredstev za nakup gradiva. Žal občine tudi v letu 2020, z odločitvijo po zmanjšanem financiranju nakupa gradiva v krajevnih knjižnicah, zavirajo delovanje vsake izmed njih, predvsem pa njihov nadaljnji razvoj. Z zmanjšanjem sredstev uporabnike prikrajšujejo za novo aktualno knjižnično gradivo in mnogim uporabnikom že takoj po odprtju zapirajo vrata ne zavedajoč se finančnega vložka in obsežnega opravljenega dela za njihovo vzpostavitev ter mnogih vpeljanih aktivnostih s ciljem, da pri prebivalstvu vzbudimo interes po obiskovanju. Po opravljeni podrobnejši analizi poslovanja ugotavljamo specifično vsake izmed knjižnic v naši knjižnični mreži. Različne so si tako po kategoriji uporabnikov, številu obiskovalcev kot po vsebinski izposoji gradiva. Koliko bomo uspešni zadržati nivo doseženega ni odvisno le od prizadevnosti in fleksibilnosti kadra.

Težko razumemo odločitev, da je posamezni občini zagotovitev dodatnih 5.000 EUR na letni ravni tako nemogoč finančni zalogaj. Pri knjižnicah ne gre za financiranje potreb le določene skupine prebivalstva, gre za številne uporabnike, zelo različnih interesov, izobrazbene in starostne strukture. Gre za zdravje lokalne skupnosti, gre tudi za njeno prihodnost, za zdravo miselnost, demokratičnost, ki se lahko razvija in krepi v tem t. i. »tretjem prostoru«. Dojemamo ga kot prostor učenja, prostor ustvarjalnosti, prostor navdiha, prostor druženja, tudi prostor zdravega življenja, kakorkoli se že odloči knjižnico opredeliti posamezni uporabnik naših storitev.

Ni ga koledarskega leta, da ne izpostavljamo tudi kadrovske problematike. V kolikor smo v letu 2018 uspeli z uspešnimi prijavi na razpise evropskih projektov zagotoviti dodatna finančna sredstva za zaposlitve strokovnih delavcev za določen čas, in sicer do leta 2021, smo že dalj časa neuspešni pri zagotovitvi dodatnega obsega zaposlitve na delovnem mestu računovodje – administrativna dela. Obsežen program, mnoga stroškovna mesta in številni projekti so preobsežni za zaposlitev za polovični čas. Želimo zadostiti vsaj tistemu minimalnemu, kar predvideva Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, saj drugače velikih in odločnih korakov, ki smo jih bili vajeni v zadnjih letih k storitvam, v prihodnosti ne bomo več zmogli opraviti.

Ormož, december 2019

Milica Šavora, direktorica